

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра міжнародного туризму та країнознавства

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри

_____ Дудник І.М.
«_____» _____ 2022 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА
(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»

на тему:

Пріоритетні напрямки розвитку туризму в Швеції

Виконавець: здобувач вищої освіти групи 501Бз Туровець Лілія Сергіївна

Науковий керівник: к. геогр. н., доцент кафедри міжнародного туризму та країнознавства Руднева Марина Григорівна

Нормоконтролер: _____
(підпис)

Борисюк Оксана Анатоліївна
(П.І.Б.)

КИЇВ – 2022

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародного туризму та країнознавства
Спеціальність: 242 «Туризм»
ОПП: «Туризмознавство»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ Дудник І.М.
« ____ » _____ 2021р.

ЗАВДАННЯ НА ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ Туровець Лілії Сергіївни (прізвище, ім'я, по батькові в родинному відмінку)

1. Тема дипломної роботи: «Пріоритетні напрямки розвитку туризму в Швеції», затверджена наказом ректора № 2532 /ст від «16» листопада 2021 р.

2. Термін виконання роботи: з «17» січня 2021 р. по «28» лютого 2022 р.

3. Вихідні дані до роботи: дослідження має теоретичний і практичний характер, виконане на основі аналізу фахової літератури, інформаційних ресурсів мережі Інтернет, періодичних видань, статистичних даних туризму.

4. Зміст дипломної роботи:

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. СУЧАСНИЙ СТАН СФЕРИ ТУРИЗМУ ШВЕЦІЇ

РОЗДІЛ 2. ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КРАЇНИ

РОЗДІЛ 3. РОЗВИТОК ТУРИЗМУ В ШВЕЦІЇ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу: Рис. 1.1. Динаміка в'їзного туристичного потоку в Швецію за 2008-2019 роки, Рис. 1.2 розподіл туристичного потоку по країнам прибуття, на основі статистики ночівлі, Рис. 1.3 Динаміка кількості ночівель іноземних туристів в Швеції по місяцям 2020 року

порівняно з 2019 роком, Рис. 1.4 масштаби візного туризму в 2019 році на рівні адміністративних одиниць Швеції, Рис. 1.5 Карта аеропортів Швеції, Рис. 1.6 Крижаний готель «Ice Hotel», Рис. 1.7 Кількість смертей в ДТП Швеції з 1997 по 2020 рік, Рис. 1.8 Банер компанії Volmen, Таблиця 1.1 Технічні характеристики гірськолижних курортів Швеції, Таблиця 1.2 Список об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО в Швеції, Таблиця 1.3 SWOT-аналіз туризму в Швеції, Таблиця 1.4 Програма туру «Палацове намисто Стокгольму».

6. Календарний план-графік

№ з/п	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Узгодження плану роботи	22.11. – 23.11 2021 р.	Виконано
2.	Обґрунтувати об'єкт, предмет дослідження, сформулювати завдання і мету. Написати вступ	01.12–03.12 2021 р.	Виконано
3.	Проаналізувати різноманітні джерела інформації щодо теоретичних засад розвитку туризму в Швеції Написати перший розділ.	04.12. – 28.12. 2021 р.	Виконано
4.	Проаналізувати туристичний потенціал Швеції. Написати другий розділ роботи.	10.01. – 22.01. 2022 р.	Виконано
5.	Розглянути слабкі сторони та потенційні загрози розвитку туризму в Швеції Написати третій розділ роботи.	23.01. – 08.02. 2022 р.	Виконано
6.	Узагальнити результати проведеного дослідження, сформулювати висновки	09.02. – 12.02. 2022 р.	Виконано
7.	Подання електронних версій роботи на нормоконтроль та антиплагіатну перевірку.	13.02. – 15.02. 2022 р.	Виконано
8.	Доопрацювання роботи за результатами передзахисту.	16.02. – 18.02. 2022 р.	Виконано

9.	Подання завершеної роботи на кафедру.	20.02. 2022 р.	Виконано
10.	Захист дипломної роботи.	24.02.2022 р.	Виконано

7. Дата видачі завдання: «22» листопада 2021 р.

Науковий керівник дипломної роботи _____ Руднєва М.Г.
(підпис керівника) (П.І.Б.)

Завдання прийняв до виконання _____ (П.І.Б.)
(підпис випускника)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до дипломної роботи «Пріоритетні напрямки розвитку туризму в Швеції»): 58 сторінки пояснювальної записки та 8 рисунків, 4 таблиці, 31 використаних джерела.

Мета роботи узагальнення знань про сучасний стан та пріоритетні напрями туризму в Швеції для використання її позитивного досвіду для України.

Об'єкт даного дослідження: Швеція

Предмет дослідження: ключові напрямки розвитку туризму в Швеції.

Під час написання дипломної роботи мною будуть використані наступні **методи дослідження:**

- теоретичний аналіз джерел інформації з проблем дослідження;
- метод системного аналізу;
- метод аналізу економічних показників, їх динаміки;
- графічний метод для відображення територіального розміщення аеропортів в Швеції;

Інформаційна база дослідження. У роботі використано фахову літературу з проблеми дослідження, інформаційні ресурси мережі Інтернет, періодичні видання,

Область застосування результатів роботи:

Матеріал дослідження можуть бути використані в освітньому процесі під час вивчення дисциплін «Туристичне краєзнавство», «Організація туристичних подорожей», «Організація рекреаційної діяльності», «Організація екскурсійної діяльності» та ін.

Структурно робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

ТУРИСТИЧНІ ЦЕНТРИ ШВЕЦІЇ, РОЗВИТОК ТУРИЗМУ, ТУРИСТИЧНА ІНФРАСТРУКТУРА, ІМІДЖ КРАЇНИ, ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. СУЧАСНИЙ СТАН СФЕРИ ТУРИЗМУ ШВЕЦІЇ.....	10
1.1 Провідні види туризму в Швеції.....	10
1.2. Туристична інфраструктура.....	19
1.3. Особливості нормативно-правового регулювання туризму.....	27
Висновки до розділу 1.....	29
РОЗДІЛ 2. ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КРАЇНИ.....	31
2.1 Природний ресурсний потенціал розвитку туризму.....	31
2.2. Соціально-економічний та історико-культурний потенціал Швеції.....	34
2.3. Можливості розвитку інфраструктури та іміджу країни.....	40
Висновки до розділу 2.....	45
РОЗДІЛ 3. РОЗВИТОК ТУРИЗМУ В ШВЕЦІЇ.....	47
3.1 Слабкі сторони та потенційні загрози розвитку туризму та методи їх вирішення.....	47
3.2. Підвищення конкурентоспроможності та перспективні напрямки розвитку туризму.....	49
3.3. Співпраця в сфері туризму між Україною та Швецією.....	52
Висновки до розділу 3.....	55
ВИСНОВКИ.....	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	60
ДОДАТКИ.....	64

ВСТУП

Актуальність теми. Подорожі завжди були цікаві людям. За останні роки туристична індустрія стрімко розвивається, зростає кількість туристів та туристичних поїздок.

У 2020 році пандемією Covid-19 спричинила кризу в туристичній сфері. Нині туристичний бізнес починає відновлюватись.

Скандинавія один з найрозвиненіших і благополучних регіонів не тільки Європи, а й світу, який приваблює туристів завдяки своїй природі та добре розвиненій туристичній інфраструктурі. Країни Скандинавії мають великий туристичний потенціал: вигідне географічне положення, багато річок і озер, лісові масиви, лікувально-оздоровчі ресурси.

До складу Скандинавії входить чотири країни: Данія, Норвегія, Фінляндія, Швеція.

У даному регіоні знаходиться багато об'єктів, що становлять культурну цінність: історичні пам'ятники, меморіальні місця, музеї, багато об'єктів екологічного туризму: заповідники, національні та природні парки, заказники та пам'ятки природи.

Однією з популярних країн Скандинавського півострова є Швеція.

Швеція — одна з найбільш розвинених європейських країн, яка зберегла свої особливості та традиції.

Швеція має чудові пейзажі і мальовничі краєвиди для мандрів, має свою особливу культуру та багату історію, цікаві шведські провінції («зелений туризм»), історичні ландшафти, національні парки, пам'ятки Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО та інше.

Швеція - країна з дуже неспішним, розміреним життям. В країні не люблять квапливість. Навіть якісь важливі справи і турботи прийнято вирішувати з повною усвідомленістю і без паніки.

У Швеції закінчилося власне сміття оскільки і країні налагоджена систему переробки відходів.

Швеція займає одне з перших місць у світі за якістю очищення води, а водо-

провідна вода тут придатна для пиття без попереднього кип'ятіння.

Стокгольм одне з найпривабливіших для туристів міст світу, не схоже на інші європейські столиці. Це місто на 14 островах між озером Меларен і Балтійським морем поєднує міські зручності з близькістю до природи, його називають «Північною Венецією».

Стокгольм — гарне та зручне для життя місто, де велике значення приділяється якості життя його городян та захисту навколишнього середовища. В місті відсутні підприємства важкої промисловості, що сприятливо позначається на екології.

Швеція – країна з високими соціальними й екологічними стандартами життя, розвиненою інфраструктурою, тому приваблює туристів туристів.

Швеція має глибокі традиції, пов'язані із розвитком туризму. Перші туристичні клуби були створені в країні наприкінці XIX ст.

Туризм у Швеції — один з елементів економіки Швеції. Туристична галузь Швеції зростала найшвидшими темпами серед країн Європи останніми роками.

Розвиток туристичної індустрії Швеції базується на використанні природних ресурсів, допоміжну роль виконують суспільні і подієві ресурси.

В Швеції для туриста представлені якісні першокласні готелі, доглянуті архітектурні пам'ятки, різноманітні гірськолижні курорти та короткий пляжний сезон на Балтійському морі.

Швеція досить дорога для відпочинку, але викликає інтерес у туристів.

Мета дипломної роботи узагальнення знань про сучасний стан та пріоритетні напрями туризму в Швеції для використання її позитивного досвіду для України.

Завдання дипломної роботи:

- проаналізувати вплив географічного положення, соціально-економічного становища, історико-культурного потенціалу на розвиток туризму в Швеції.
- охарактеризувати туристичний потенціал та сучасний стан туризму в Швеції;
- провести аналіз туристичної інфраструктуру в Швеції;
- проаналізувати слабкі сторони та потенційні загрози розвитку туризму в Швеції.

- навести слабкі сторони та потенційні загрози розвитку туризму, запропонувати методи вирішення

Об'єктом дослідження є Швеція

Предмет дослідження – ключові напрямки розвитку туризму в Швеції.

Методи дослідження. При написанні дипломної роботи були використані наступні методи: аналіз, спостереження, порівняльний аналіз, узагальнення, абстракція

Практичне значення отриманих результатів. Матеріали дипломної роботи можуть бути використані в освітньому процесі під час проведення лекцій та семінарських і практичних занять

Апробація отриманих результатів - є розробка туру до Швеції.

РОЗДІЛ 1. СУЧАСНИЙ СТАН СФЕРИ ТУРИЗМУ ШВЕЦІЇ

1.1 Провідні види туризму в Швеції

Швеція — найбільша країна Північної Європи, розташована в східній частині Скандинавського півострова.

На заході Швеція межує з Норвегією, на північному сході з Фінляндією і на південному заході з Данією.

Зі сходу та півдня омивається Балтійським морем і Ботнійською затокою, з південного заходу - протоками Каттегат і Скагеррак, які з'єднують Балтійське та Північне моря. Протока Ересунн відділяє Швецію від Данії. До складу Швеції входять два великих острова в Балтиці - Готланд і Еланд.

Завдяки географічним особливостям і досить великої протяжності Швеція має досить різноманітні природні ландшафти.

На півночі — це тундра і тайгові ліси, південніше — змішані, на крайньому півдні — широколисті. Ліси займають понад 60 % території країни.

Територія Швеції є витягнута з півночі на південь, тому має меридіальне спрямування. Це додає країні туристичної привабливості, оскільки чіткіше виражена зміна ландшафтів з півночі на південь та клімату.

З територією у 449 964 км², Швеція є 55-ю за величиною країною світу, 4-ю на усьому Європейському континенті, та найбільшою країною Північної Європи. [23]

Швеція є конституційною монархією та парламентською демократією з монархом, що виконує функції глави держави. Главою держави є король.

Столиця Швеції Стокгольм, одне з найбільших міст країни.

Адміністративний поділ Швеції — 21 лен (губернія), які поділяються на 284 комуни. Стокгольм є адміністративною одиницею, прирівняний до лену.

Клімат Швеції у північних та південних областях сильно відрізняється, з-за її витягнутості, невелика частина території Швеції знаходиться за полярним колом.

Більша її частина розташована в помірному поясі, завдяки чому тут добре виражені сезони. Зимми переважно холодні, а літо тепле.

Ключове значення для клімату Швеції мають Атлантика і Скандинавські гори.

Країна йде на північ досить глибоко для того, щоб її погодні умови були суворі й холодні. Але тепле протягом Гольфстрім, що приходить з Карибського моря, перешкоджає цьому. Нагріте їм повітря пом'якшує клімат країни в центральних і південних областях.

Ланцюг Скандинавських гір впливає на клімат Швеції зовсім протилежно. Вони є бар'єром, який не пропускає теплі атлантичні вітри, створюючи більш холодні умови на півночі країни. Південна частина країни витягнута півостровом і не потрапляє під вплив гір.

Територія Швеції багата озерами. Найбільші озера Швеції Венерн і Веттерн. Більшість річок впадають в Балтійське море. Найбільші річки — Каликсельвен, Шеллефтельвен, Умельвен і Турнелвен.

Клімат Швеції - помірний, перехідний від морського до континентального. Завдяки теплій течії Гольфстрім Швеція має набагато м'якший клімат.

У Швеції популярним видом відпочинку є еко туризм, для цього виду відпочинку у Швеції створені всі умови - наметові кемпінги, чудово оснащені всіма зручностями для різних екстремальних видів відпочинку та спорту – риболовля, катання на байдарках, скелелазіння, кінний та водний спорт та багато іншого.

Згідно з статистикою ВТО, у 2014 р. її відвідали 10,7 млн осіб, а доходи від туризму становили 12,6 млрд дол. США [21].

За даними Євростату, станом на червень 2015 р. туристи провели у засобах розміщення Швеції 52,2 млн ночей, що на 0,3 % більше, ніж у попередньому році. З них 59,4 % припадає на готелі, 11,8 % – на короткострокові засоби розміщення, 28,8 % – кемпінги [21]

За даними інформаційного агентства Swedish Tillväktsverket та даними ВТО, у Швеції у 2019 році доходи від туризму становили 15,2 млрд дол. США, обсяг зайнятих у цій сфері – 170 тис. осіб, що на 7% більше за попередній 2018 рік. Обсяг експорту

туристичних послуг оцінено у 120 млрд шведських крон, що становить 6% від обсягу експорту загалом.

На рисунку 1.1 представлена динаміка в'їзного туристичного потоку за 2008-2019 роки. На основі даних Євростату про кількість прибувчих в країну туристів, які скористалися засобами розміщення.

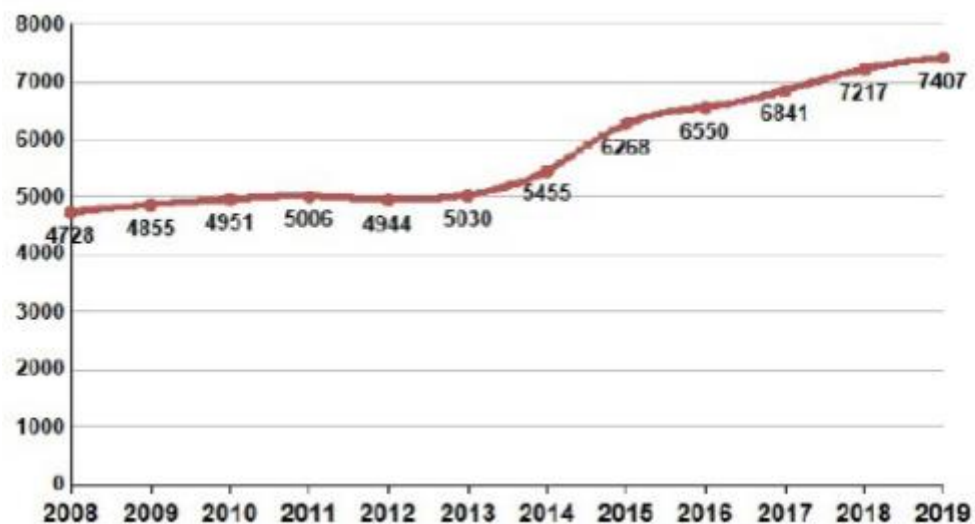

Рис. 1.1. Динаміка в'їзного туристичного потоку в Швецію за 2008-2019 роки
Джерело [21]

За даний період туристичний потік виріс, більше ніж у 1,5 рази. Незначне зменшення спостерігалось лише в 2012 році.

На рисунку 1.2 представлено розподілення туристичного потоку по країнам прибуття, на основі статистики ночівлі.

тис. ночівель

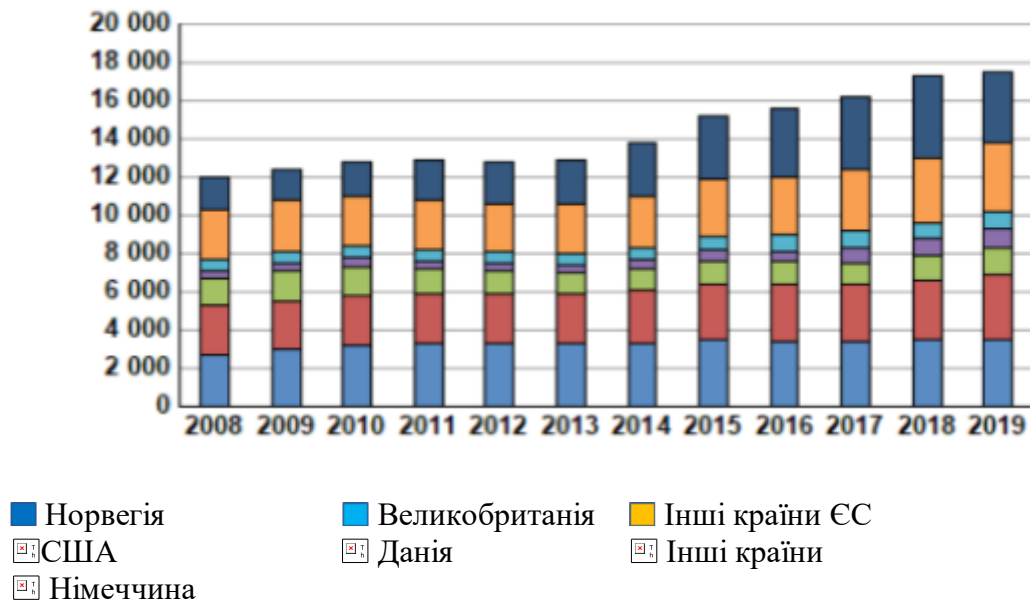

Рис.1.2. Розподіл туристичного потоку по країнам прибуття, на основі статистики ночівлі.

Джерело [21]

Лідерами з кількості ночівель є туристи з Норвегії, лідерство обумовлене трьома причинами: сусідське положення країн, культурно-мовна близькість, безвізовий режимом. Одним із стимулів їздити норвежців подорожувати до Швеції є різниця цін, в Швеції ціни на товари та послуги нижчі.

Друге місце займають туристи з Німеччини (3,4 млн у 2019 році). Великій кількості туристів з Німеччини сприяє розвинуте повітряне та морське сполучення, а також наявність мостів, які з'єднують континентальну Європу із Скандинавським півостровом через острови Датського архіпелагу.

Туристичний потік з Данії займає третє місце. В 2019 році датські туристи здійснили 1,4 ночівок, і ця кількість на наступний період значно не змінювалась.

У в'їзному потоку туристів переважають географічно близькі країни, проте в останні роки помітний ріст в'їзного турпотоків з інших країн: США, Китаю, Індії.

В 2020 році Швеція не змогла уникнути кризи в туристичній сфері, пов'язаної пандемією Covid-19. На рисунку 1.1.3 представлена динаміка в'їзного туристичного потоку в Швецію по місяцям 2020 року відносно аналогічним періодам 2019 року.

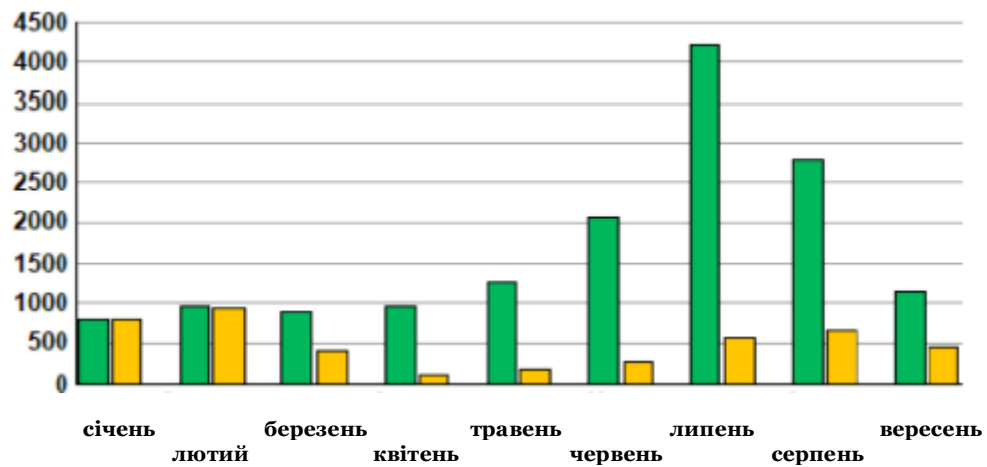

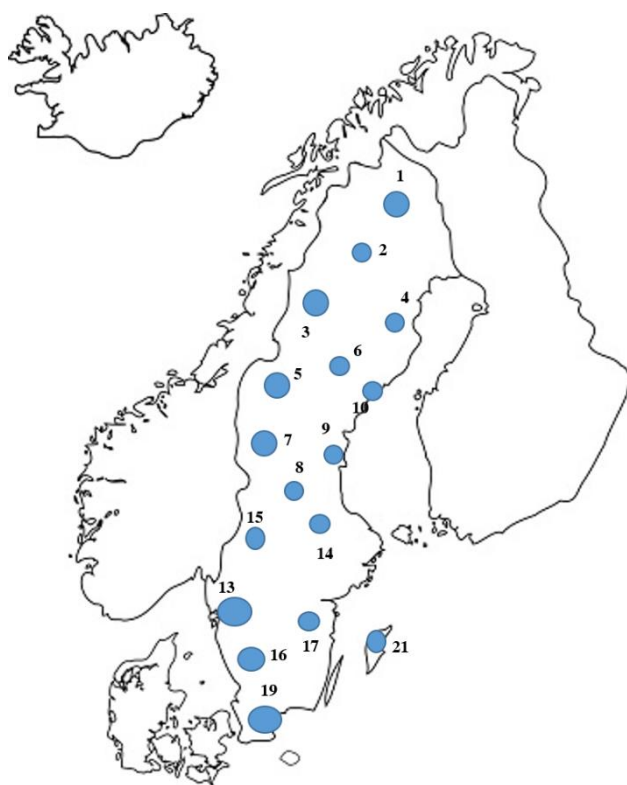
Рис. 1.3. Динаміка кількості ночівель іноземних туристів в Швеції по місяцям 2020 року порівняно з 2019 роком

Джерело [21]

Швеція – одна з небагатьох країн, яка не вводила жорсткі обмеження в середині країни. В'їзний туристичний потік в липні 2020 року був менший на 87% порівняно з 2019 роком; в серпні – на 77%, вересні – на 61%. Туристична індустрія Швеції потерпіла кризи, не дивлячись на відсутність жорстких обмежень, пов'язаних з пандемією Covid-19.

Отже, в'їзний туристичний потік в Швеції до 2020 року стрімко зростав, в період з 2008 по 2019 він зріс в 1,5 рази. Із-за пандемії Covid-19 в'їзний туризм різко знизився. В липні 2020 року він склав всього 13% від рівня того ж місяця минулого року.

Для аналізу регіонального туризму у в'їзному туризмі в Швецію використовуємо статистику за 2019 рік, за рік, до початку кризи. На рисунку 1.4 відображені загальні масштаби в'їзного туризму в 2019 році на рівні адміністративних одиниць Швеції, які розподілені по кількості іноземних туристів в загальній кількості туристів.

- Цифрами на карті позначені
1. Норботтен
 2. Вестбортен
 3. Емтланд
 4. Вестерноррланд
 5. Дапарна
 6. Евлеборг
 7. Вермланд
 8. Єребру
 9. Вестманланд
 10. Упсала
 11. Стокгольм
 12. Седерманланд
 13. Вестра-Геталанд
 14. Єнчелінг
 15. Естергетланд
 16. Халлланд
 17. Крунуберг
 18. Кальмар
 19. Сконе
 20. Блекінге

Рис.1.4 масштаби в'їзного туризму в 2019 році на рівні адміністративних одиниць Швеції

Джерело [21]

Половина в'їзного туризму розподілена на два лени: Стокгольм та Вестра-Геталанд, який розташований на південному заході країни. Найбільша кількість туристів зосереджена в західних ленах, які розташовані уздовж кордону з Норвегією та південні лени. В центральних ленах, розташованих до північного заходу та південного заходу до Стокгольму спостерігається найменший туристичний потік.

Найбільша кількість іноземних туристів в південно лені Крунуберн.

Найвідвідуванішим містом є Векше, в якому знаходиться Телеборський замок та руїни замку Крунуберг, музей будівельної промисловості та кафедральний собор XVI століття, а також селище Альмхульт, в якому розташований музей та перший магазин знаменитої міжнародної компанії Ікеа. Також багато туристів спостерігається в ленах Стокгольм, Веста-Геталенд, Вермланд та в найпівнічнішому лені Норботен, де знаходиться крижаний готель Юккасьярви.

Географічне розташування Швеції позитивно впливає та сприяє розвитку екскурсійному, гірськолижному, екотуризму та інших видів туризму.

Екотуризм найпопулярніший вид туризму в Швеції. В залежності від пори року, екотуризм включає в себе: дозвілля у наметах в горах; льодовий альпінізм; катання на ковзанках; відпочинок на березі річок та озер; рибальство; збирання грибів та ягід; рафтинг (спуск на плотах гірськими річками); кемпінг (вид туризму, пов'язаний з проживанням в наметах або спеціально обладнаних легких будиночках на колесах) тощо.

Основними туристичними центрами Швеції є Стокгольм, Гетеборг і Мальме – міста, які славляться численними музеями та пам'ятками архітектури в поєднанні з красою природи.

Стокгольм виник на східному узбережжі Середньої Швеції. Місто розташоване на островах і півостровах, з'єднаних мостами. Його часто називають «Північною Венецією». Місто ніколи не руйнувалось і багате на культурну спадщину.

Стокгольм включає в себе архіпелаг, в якому розташовано більш як 2000 островів, багато з яких є доступними для туристів за допомогою катерів.

Одним із найпопулярніших туристичних центрів країни є Золотий Берег із загальною довжиною приморської зони 400 км і хорошими піщаними пляжами. На цей регіон припадає 14% внутрішнього і 13,7% міжнародного туризму.

Оре - найвідоміший гірськолижний курорт Швеції, який знаходиться в західній частині країни, недалеко від кордону з Норвегією, у підніжжя гір, найвища з яких - Орескутан, висотою 1429 м над рівнем моря. Перепад висот в предалх Оре в середньому становить 880 м. У 2001 році тут були проведені фінальні змагання на Кубок світу з гірських лиж.

Курорт Оре пропонує можливості для любителів сноуборду. Вважається, що тут розташований найкращий у Скандинавії жолоб для сноуборду. У Тегеф'єле влаштований сноуборд - парк, також ви можете скористатися послугами досвідчених інструкторів.

Територія курорту Оре розділена на 4 невеликих селищ Дувед, Тегеф'єль, Оре Бю, Оре Б'єрнен, між якими регулярно курсують автобуси. Кожен з них має свої лижні

спуски, готелі та іншу інфраструктуру, при цьому туристи, що відпочивають в одному з них, мають можливість кататися на будь-яких трасах в межах Оре.

В центрі курорту знаходиться найбільш жвава його частина Оре-Бю. Тут зосереджена основна маса розваг, тільки навколо головної площі знаходиться 10 ресторанів і барів. Лижні траси тут переважно «чорні» і «червоні», тобто призначені для лижників зі стажем.

Оре-Бьорн, розташований в затишній безвітряній лощині, орієнтований на сімейний відпочинок з дітьми будь-якого віку. Для маленьких туристів тут обладнані спеціальні лижні траси та підйомники. Цікавими розвагами для дітей є Парк Бернена, Міні-ліс і Дитяче містечко шахтарів. Крім того, тут відкрита лижна школа, дитячий сад, в якому можна залишити дитину віком від 4 років.

На курорті є траси різного рівня складності, гарне технічне оснащення, обширна система підйомників. Курорт ділиться на чотири регіони - Дувед, Тегефельль, Оре і Бьорнен, які з'єднані між собою автобусними лініями.

В Оре приблизно 100 трас, загальною протяжністю 82 км. У підніжжя гір знаходяться траси, які підходять більше новачкам, - 12 «зелених» і 39 «блакитних» трас, у верхній частині курорту гірськолижникам пропонуються 44 траси - 39 червоних і 5 «чорних», а також 5 цілинних трас для любителів екстриму. 50 підйомників щодня доставляють гірськолижників до схилів. Один з них - «кабінбанан» - довжина його 2900 м, перепад висот - 853 м. Він може обслужити 560 чоловік на годину.

У регіоні Дувед перепад висот становить 1031 м, він підходить для відпочинку компанією і сім'єю, а також пропонує можливості для сноубордингу. Для сімейного відпочинку підійде регіон Бьорнен, адже тут є школи для гірськолижників, в якій зможуть поставити на лижі навіть дітей, також для сімей пропонується дитячий центр, працюють дитячі підйомники.

Перепад висот в Бьорнене становить 727 м. З усіх боків він оточений горами, тому тут не буває сильних вітрів, а температура всегла на 2-3 градуси вище, ніж в інших регіонах. Тут є рівнинні траси, які прокладені в лісі. Регіон Тегефельль підходить для любителів сноуборду.

На курорті є можливості для поїздок на оленячих і собачих упряжках, снігокатах, верхові поїздки на конях, величезна кількість ресторанів барів і клубів.

Розміщення туристів на курорті здійснюється в так званих «гірських готелях», які відповідають тризірковому стандарту. У номерах стоять двоярусні ліжка, які дозволяють економити простір, а разом з ним і витрати на опалення приміщень. У багатьох гостьових будиночках є сауни і джакузі, а в деяких навіть невеликі спа-салони.

Курорт Селен знаходиться в центральній Швеції. Тут також є кілька районів, найбільші з яких Ліндвален - Хегфьелет і Тандодален - Хундфьелет.

У Селен працюють 41 підйомник, 56 спусків, протяжністю 42 км, з них 27 «зелених», 8 «синіх», 14 «червоних» і 5 «чорні», а також 49 км трас для бігових лиж.

Перепад висот в межах курорту - 240 м. Район Ліндвален - спокійніший, на відміну від Тандодален, де життя кипить ключем, де багато кафе і ресторанів.

Технічні характеристики гірськолижних курортів наведені див. в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Технічні характеристики гірськолижних курортів Швеції

Регіон	Курорт	Максимальний перепад висот	Максимальна протяжність траси	Сезон	Траси та підйомники
Оре	Дувед	400 м	2 км	Середина листопада – початок травня	19 трас (4 зелені, 7 синіх, 6 червоних, 1 чорна), 10 підйомників
	Тегефьелль	330 м	2,5 км		13 трас (1 зелена, 5 синіх, 7 червоних), 6 підйомників
	Оре-Бю	890 м	6,5 км		42 траси (4 зелені, 13 синіх, 15 червоних, 3 чорних), 22 підйомника
	Оре-Бьорнен	337 м	3 км		18 трас (7 зелених, 8 синіх, 2 червоні), 9 підйомників
Селен	Ліндваллен та Хогфьоллет	303 м	2,1 км	Листопад-травень	52 трас (22 зелені, 11 синіх, 13 червоних, 3 чорних)
	Тандадален та Хундфьелле	240 м	1,8 км		59 трас (13 зелених, 13 синіх, 14 червоних, 11 чорних), 25 підйомників

Пляжні курорти Швеції розташовані на островах Еланд та Готланд у Балтійському морі. Протягом року на островах теплий клімат та багато сонячних днів. Також пляжний відпочинок поширений на південно-східному та південно-західному узбережжі Швеції, у регіонах Сконе та Халланд. Шведські пляжі піщані. У Центральній Швеції багато озер. На їх берегах збудовані котеджні селища. Тут можна купатися, засмагати, кататися на човнах, водних велосипедах, а також грати в гольф, гуляти лісом.

В Україні багато турагенств продають тури до Швеції: Bee travel, Альянс, Delfa Tour, Феєрія Мандрів, Орбіта, Sitis Travel, Tourist Club, GAL-CRUISE, Incomartour, Join UP!, Let's Travel, SAGA, TPG, Поехали с нами, Нова Європа.

Найчастіше турагенства пропонують туристичні центри Швеції Стокгольм та Гетеборг. Українські турагенства пропонують виліт з Києва, Харкова, Одеси, Львова, Запоріжжя та Дніпра.

В Швеції переважає в'їзний туризм, найпопулярнішими центрами є Стокгольм, Мальме, Векше найпопулярнішим є культурно-пізнавальний та гірськолижний туризм, популярними центрами є Оре, Селен.

1.2. Туристична інфраструктура

У Швеції розвинена транспортна інфраструктура, що сприяє збільшенню потоків туристів з інших країн.

За даними Євростату, подорожі до Швеції здійснюються такими видами транспорту: 33 % – повітря, 31 % – вода, 4 % – залізниця, 31 % – авто [7].

За даними дослідження транспортно-аналітичного відомства Trafikanalys, у 2019 році 13% усіх поїздок шведи здійснювали на велосипеді, 19% – на громадському транспорті, 15% – пішки та 53% – на автомобілях.

У Швеції функціонує 142 аеропорти, 42 з яких обслуговують регулярні цивільні та чартерні авіарейси (див. рисунок 1.5)

Рис. 1.5. Карта аеропортів Швеції

Найбільші аеропорти розміщені в Стокгольмі («Арланда», «Бромма», «Скавста», «Вастерас»), Гетеборзі («Ландветтер») та Мальме («Стуруп»).

У Швеції понад 40 цивільних аеропортів, половина з яких обслуговує міжнародні рейси. Повітряний трафік сильно централізований навколо Стокгольма, на його околицях функціонують 3 аеропорти: Арланда, Скавста та Бромма. Також важливими для країни вважаються авіагавані Гетеборга та Мальме.

Аеропорт Умео розташований за 4 км на південь від Умео, аеропорт другий за пасажирообігом у Північній Швеції (Норрланд), і 7-й у Швеції

Аеропорт Кіруна знаходиться неподалік міста Кіруна. аеропорт приймає регулярні рейси цивільних авіакомпаній.

Аеропорт Арланда розташований біля міста Маста, що за 37 км від Стокгольма. Це головні ворота для міжнародних авіаперевезень переважно Швеції. У всіх 4 терміналах є ресторани, бари та магазини, «дьюті-фрі». Відкрито 5 лаунжів. Wi-Fi безкоштовний перші 3 години або після досягнення 100 мегабайт.

Ще один стокгольмський аеропорт Скавста розташований в Нючепінгу, в 100 км від столиці Швеції, і називається Стокгольмом тільки лоукостерами, що літають сюди. В аеропорту є кафе, газетний кіоск, банкомати, лаунж, обмінник та «дьюті-фрі». Wi-Fi безкоштовний перші 30 хвилин.

Аеропорт Бромма працює з більшої частини з внутрішніми напрямками. У єдиному терміналі 4 кафе, бар та два магазини (один із них «дьюті-фрі»). Wi-Fi безкоштовний перші 3 години або після досягнення 100 мегабайт. На другому рівні розташований лаунж.

Аеропорт Гетеборга Ландветтер — другий за величиною та пасажиропотоком у Швеції після столичної Арланди. Тут кілька магазинів, кафе та ресторанів, розміщених у сполучній терміналі секції, а також «дьюті-фрі» та 3 лаунжі.

Аеропорт Мальме розташований за 28 км від однойменного міста і за 26 км від Лунда. Його маленький, але завантажений термінал обслуговує переважно регіональні, а влітку — і чартерні рейси. В аеропорту кілька кафе, магазинів, «дьюті-фрі» та лаунж.

Аеропорт Скавста вважається міжнародним аеропортом, до якого переважно прибувають бюджетні авіакомпанії. Хоча, аеропорт Скавста офіційно належить до аеропортів Стокгольма, але знаходиться він за 100 кілометрів від столиці Швеції, поряд із містом Нішепінг.

У країні налічується 89 морських портів, які є переважно важливими логістичними вузлами, в яких беруть початок залізничні та автомобільні магістралі.

Автобуси – єдиний вид транспорту для досягнення віддалених куточків країни.

Усередині країни добре розвинена залізнична мережа, особливо в центральних районів і півдня. Між великими містами курсують швидкісні поїзди. Повільні та швидкісні поїзди по всій країні з'єднують усі великі міста.

Шведська залізниця забезпечує відвідування Норвегії та Данії. Є єдина лінія залізниці на півночі Швеції (до Нарвіку Норвегії) тоді, коли найбільше розгалуження залізничних шляхів є на півдні країни.

Шведські дороги мають дуже високу якість. За межами великих міст вони часто звужуються до двох смуг. Однак при цьому завжди є широке узбіччя для забезпечення безпеки. Всі пасажери машини повинні бути пристебнуті, діти їздять тільки в спеціальних дитячих кріслах.

У Швеції встановлено межу безпеки: протягом дня обмежено рух автомобільного транспорту у місті 50 км/г, на шосе 70-90, на подвійній проїжджій частині та на автомагістралях 90-110, інше — 110—120 км/г. Для відпочиваючих з вагою їх туристичного транспорту більш як 3,5 т, максимальна швидкість 90 км/г, для компанії — 80 км/г.

Майже всі автодороги обладнані спеціальними велосипедними доріжками, безліч людей пересуваються на велосипедах. Велосипед можна взяти напрокат в одному з прокатних пунктів або через місцеві туристичні бюро.

У країні добре розвинений громадський автобусний транспорт.

Основою місцевої транспортної системи столиці Швеції - Стокгольма є єдине в країні метро.

Метро складається з трьох ліній, синьої, червоної та зеленої. Всі три лінії сходяться на станції T-centralen, де розташований центральний залізничний вокзал (Central Station) та центральний автовокзал (CityTerminalen). Ще це місце називається Stockholm C. Звідси можна відправитися в будь-яку точку Стокгольма, Швеції, Скандинавії, а також в будь-який аеропорт (залізницею, автобусом) і звідти по всьому світу. Метрополітен налічує 100 станцій, з яких 47 підземні, а 53 розміщені на поверхні землі, або на естакадах. Поїзди ходять з 5.00 до 24.00 годин, відповідно до розкладу.

Щоб скористатися метро, необхідно придбати квиток на 8 поїздок у кіоску «PressByrå».

Стокгольмський метрополітен вважається справжнім шедевром сучасного мистецтва — найдовшою, підземною, мистецькою галереєю у світі. Стокгольмський метрополітен відрізняється тим, що більшість зі станцій системи зроблені у ефектній підземній печері, яскраво розмальованій. Найцікавіші станції метро можна знаходитися на синій лінії.

Автобусна мережа Стокгольма - одна з найрозгалужених в світі (450 маршрутів) і обслуговується машинами Стокгольмського управління транспортного руху (Storstockholms Lokaltrafik AB). Автобуси їздять відповідно до графіку, ряд маршрутів працюють лише по п'ятницях або в години пік. В будні дні інтервали між автобусами як правило, не перевищують 10-15 хвилин, в години пік 5-10 хвилин. Вартість проїзду залежить від зони і оплачується талонами, придбаними у контролера чи водія. Ці талони також можна придбати у інформаційних транспортних центрах та кіосках «Pressbura».

Автобуси поділяються на червоні та сині.

Червоні — звичайні міські автобуси, які їздять переважно центральними районами.

Сині — швидкісні, їздять у районні центри та передмістя.

Нині автобуси – найпопулярніший вид громадського транспорту Швеції.

Заходять до автобуса, через передні двері, де прикладають картку. У середині автобуса завжди є спеціальні місця для дитячих та інвалідних колясок.

В Швеції розвинена мережа прокату велосипедів — це не тільки зручно, але й екологічно. Для того, щоб взяти велосипед напрокат, потрібно просто сплатити у пункті прокату оренду велосипеду.

Управління транспортною інфраструктурою в Швеції здійснює міністерство інфраструктури.

У Швеції готелі діляться на дві категорії:

– Hotel – готелі, в яких постояльцям є харчування крім сніданку. Таким готелям можуть бути присвоєні від однієї до п'яти зірок.

– Hotel Garni – готелі, в яких постояльцям може бути запропонований тільки сніданок. У таких готелів найвища оцінка не може перевищувати чотири зірки.

У Швеції широкий асортимент готелів від відомих готелів з світовим ім'ям до невеликих готелів. У Швеції є готелі різного типу, розміру і стилю. Турист може поселитись в готелях вищого класу, які є частиною світових готельних мереж, таких як Шератон, Аккорт, Хилтон, Хаят і ін. або обрати невеликі готелі.

Крім звичних готелів як міських, так і розташованих на курортах, які мають стандартну 5-зіркову класифікацію, в Швеції також діють інші засоби розміщення. Вони можуть мати особливий шведський колорит, або бути цілком звичайним, але називатися по-шведськи.

Vandrarhem (хостел) – ці недорогі засоби розміщення можна знайти всюди в Швеції. На курортах вони часто працюють тільки в сезон: на гірськолижних курортах взимку, на узбережжях – влітку. Більшість хостелів пропонують сніданки. Близько 300 таких хостелів об'єднані в Шведський туристичний клуб (Svenska Turisforeningen / STF).

Bed & Breakfast / Rum & Frukost (ночівля зі сніданком) – зазвичай, сільський будиночок з декількома кімнатами для постояльців. Сніданок пропонується, але не завжди включений у вартість.

Stuga (котедж, дача) – популярний засіб розміщення в Швеції, якщо мова йде про відпочинок на природі.

Slott (замок) – розміститися можна навіть в замках 14-15 ст. Зазвичай вони розташовані в сільській місцевості, поруч можуть бути розбиті сади, парки, поля для гольфу. Один з найдорожчих варіантів розміщення в Швеції. У замках зазвичай працюють чудові ресторани і винні льохи.

Herrgard / gard / manor (маєток, дворянська садиба) – ще один варіант елітного проживання в сільській місцевості в Швеції, обійдеться трохи дешевше, ніж проживання в замку.

У Швеції знаходиться більше 500 кемпінгів, багато які з яких вважаються одним з кращих в Європі. На трасах кемпінги відмічені синьо-білим значком із зображення намету. Всі вони атестовані та мають категорію 3 зірки.

Кемпінги у Швеції, дуже різні, вони поділяються на три класи.

До першого класу відносяться будинки для ночівлі, зазвичай вони без зручностей, з двоярусними ліжками та досить часто з невеликою кухонькою та холодильником. Всі зручності у таких будиночків розташовані у сервісній будівлі.

Другий клас - це будинки для відпочинку з туалетом, душем, кухнею та електричним обігрівом. Як правило, в таких будинках спальня відокремлена від вітальні та кухні.

Третій клас – віла. Вони, як правило, дорожчі, але стоять на хорошому місці та повністю забезпечені для тривалого комфортного проживання.

До третього типу проживання в кемпінгах Швеції відносяться готелі або хостели, де може зупинитися велика група людей. Як правило, всі зручності знаходяться в коридорі або сервісному приміщенні, але бувають і варіанти хороших якісних готелів. У всіх кемпінгах запроваджено систему реєстрації за допомогою пластикової картки Асоціації Скандинавських Кемпінгів SCR.

У кемпінгах працюють ресторани, сауна, міні-гольф, тенісний корт, телебачення, оренда човнів, і велосипедів. Кемпінги придатні основному для літнього відпочинку, однак деякі з них працюють цілорічно. У кемпінгах можливо розміщення як зі своїм автомобілем або наметом.

В Швеції, в селі Юккас'ярві, яке розташоване за 100 кілометрів на північ від полярного кола знаходиться крижаний готель «Ice Hotel» (див.рисунок 1.6) [14].

Рис. 1.6. Крижаний готель «Ice Hotel»

Джерело [14]

Готель пропонує гостям 55 номерів, з яких 19 класу «люкс». Для гостей пропонують теплі речі: куртки, плащі, черевики тощо.

Адміністрація рекомендує відвідувачам готелю використовувати термобілизну.

Спати запропоновано в комфортабельних, теплих спальних мішках, що витримують кліматичні умови крайньої півночі. Зранку кожному гостю подається чашка зігріваючого і бадьорого брусничного соку.

Серед різноманітних послуг Ice Hotel пропонує відпочиваючим можливість помилуватися вночі північним сяйвом. В ресторані пропонують різноманітні лапландські делікатеси, наприклад, оленину в шоколадному соусі, а також страви європейської кухні в ресторані.

Готель працює з грудня по квітень. [14].

Біля аеропорту Arlanda, в Швеції знаходиться готель, який розташований в старому літаку Боїнг-747. В готелі представлено 25 номерів в яких можуть розміститися до 85 гостей. Кімнати з невеликим простором, всього 6 квадратних метрів.

У номерах є: ліжка, багажні відділення і телевізори з плоским екраном, так само є стійка реєстрації, кафе, туалет і навіть душ. є ще конференд-зал, і спеціальні кімнати для молодят. Польоти на Боїнгу більше не здійснюються, Кабіна пілотів так само переобладнана, там знаходяться номер-люкс, проте в ній залишили частину обладнання - на випадок що серед ночі, знайдеться той, хто захоче відчутти себе пілотом.

Ресторани та кафе Швеції розділені на 3 цінові категорії: клас «гурме-люкс», клас «середніх» цін та клас «бюджет». Функціонують ресторани різного типу з різноманітними кухнями світу, але традиційною та досить поширеною є шведська.

Багато фешенебельних ресторанів розташовано в Стокгольмі. У туристів і місцевих жителів великою популярністю користується ресторан Villa Kallhagen, фірмовим блюдом якого вважається балтійська оселедець, який подають із салатом зі свіжих овочів. Поруч з рестораном розташований парк, прогулянка по якому також принесе величезне задоволення. В елегантному ресторані завжди панує спокійна атмосфера, він підходить для проведення ділових зустрічей. Меню ресторану різноманітне. В ресторані подають і рибні страви, і овочеві салати, і рідкісні делікатеси.

Одним з найстаріших гастрономічних закладів міста вважається ресторан Operakällaren. Основу його меню складають розкішні делікатеси, подібних яким не відшукати ні в одному ресторані міста. Гостями Operakällaren були знамениті політики, актори.

На приготуванні страв італійської кухні спеціалізується ресторан Divino: антрекоти з телятини, фуа-гра, дичину з грибним соусом, традиційні морепродукти і паста.

У Швеції популярні кафе з самообслуговуванням, в меню кафе представлені сендвічі, салати, кебаби і знаменитий смажений оселедець.

У містах знаходиться багато кондитерських та кав'ярень: один із улюблених місцевих ритуалів — «фіка», перекус за філіжанкою кави в компанії друзів чи колег. Багато ресторанів призначені для веганів та вегетаріанців.

В Швеції представлена велика кількість різноманітних ресторанів, що пропонують кухню різних народів.

1.3. Особливості нормативно-правового регулювання туризму

Національна організаційна структура туризму в Швеції була затверджена актом парламенту у 2005 р., і відповідальними за розвиток туризму у Швеції визначено дві організації, серед яких урядова установа Tillväxtverket (Шведське агентство з економічного та регіонального росту) та Рада з туризму Visit Sweden AB, діяльність якої координується міністерством промисловості.

Розвиток туризму здійснюється за рахунок державного фінансування та грантової підтримки недержавних фондів. Фінансування проектів здійснюється за рейтинговою оцінкою щодо цільової реалізації цілей сталого розвитку та стратегічного плану розвитку туризму у регіоні.

У Швеції діє унікальний закон під назвою Allemansrätten, який надає право туристам тимчасово перебувати на природі, ходити, їздити на велосипеді, кататися на лижах, за винятком приватних садів, обмеження поширюються на заповідні території.

Шведи вважають цей закон основним правом людини. [8]

Allemansrätten дає право збирати польові квіти, гриби та ягоди (за умови, що вони не охороняються законом). Також

Allemansrätten дозволяє купання в будь-якому озері та пускання човна без двигуна. Але це право зобов'язує – піклуватися про природу та проявляти уважність інших людей, які насолоджуються природою.

Загальні правила, які застосовуються до кожного, хто перебуває на природі в Швеції, регулюються другою та сьомою розділами Екологічного кодексу.

У 1994 році право загального доступу до природи було записано до шведської конституції, незважаючи на те, що Allemansrätten сам по собі не є законом. У розділі про форму правління про основні свободи та права сказано, що «Кожен має доступ до природи відповідно до Allemansrätten.

В Швеції законом Allemansrätten дозволений дикий кемпінг. Даний закон, створений для надання доступу до природи кожному бажаючому.

Відповідно до Allemansrätten, туристам дозволено розміщувати кемпінг на приватній землі.

Allemansrätten дозволяє туристам залишатись на кілька ночей в одному місці.

Allemansrätten стосується лише менших груп, якщо туристи збираються великою групою потрібно запитати дозвіл.

Не дивлячись на таку свободу шведи бережно ставляться до природи і слідкують за тим, щоб не зашкодити. Вони ніколи не залишають після себе сміття.

Правом Allemansrätten не дозволяється:

перетинати ділянки, сади, посадки або землі, що культивуються, наприклад, орні землі;

пересуватися автомобілем, мотоциклом або мопедом на природі; пересуватися автомобілем, мотоциклом або мопедом стежками, парками та біговими доріжками;

розпалювати багаття у дуже посушливу погоду та при сильному вітрі; тому що в цьому випадку є ризик розповсюдження вогню;

розпалювати багаття безпосередньо на скелях, тому що вони можуть тріснути від вогню, влітку зазвичай заборонено розводити багаття; ушкоджувати дерева та чагарники або забирати їх із собою додому; зривати фрукти, овочі, ягоди або т. д., що ростуть у садах, на грядках або орних землях;

кидати або залишати по собі сміття; полювати, заважати чи завдавати шкоди тваринам. не можна брати пташині яйця або ворухити гнізда та норки тварин, а також торкатися дитинчат тварин; ловити рибу в озерах та водоймах без дозволу;

відпускати собаку без повідка з 1 березня до 20 серпня. У цей час лісові тварини обзаводяться потомством. Собака, що біжить без повідка, може налякати або травмувати тварин. Найкраще тримати собаку на повідку;

не дозволяється збирати квіти, занесені до Червоної книги. Мета внесення до Червоної книги – захистити рослини, які можуть зникнути назавжди. [8]

Allemansrätten є унікальним туристичним законодавством, який дбає про мешканців та гостей Швеції.

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 1

Геоположення Швеції є вигідним. Основною перевагою виступає велика кількість природних туристичних ресурсів, а саме: вихід до моря, різноманіття ландшафтів та кліматичних умов, багатство флори й фауни, які сприяють розвитку багатьох видів туризму, зокрема екотуризму, гірськолижному тощо.

Негативними рисами геоположення країни є висока вартість турів тощо.

У Швеції діє унікальний закон під назвою Allemansrätten, який надає право туристам тимчасово перебувати на природі, ходити, їздити на велосипеді, кататися на лижах, за винятком приватних садів, обмеження поширюються на заповідні території.

Шведи вважають цей закон основним правом людини.

У Швеції розвинена транспортна інфраструктура, що сприяє збільшенню потоків туристів з інших країн.

У Швеції функціонує 142 аеропорти, 42 з яких обслуговують регулярні цивільні та чартерні авіарейси

Найбільші аеропорти розміщені в Стокгольмі («Арланда», «Бромма», «Скавста», «Вастерас»), Гетеборзі («Ландветтер») та Мальме («Стуруп»).

У середині країни добре розвинена залізнична мережа, особливо в центральних районів і півдня. Між великими містами курсують швидкісні поїзди. Повільні та швидкісні поїзди по всій країні з'єднують усі великі міста.

Шведська залізниця забезпечує відвідування Норвегії та Данії. Є єдина лінія залізниці на півночі Швеції (до Нарвіку Норвегії) тоді, коли найбільше розгалуження залізничних шляхів є на півдні країни.

Шведські дороги мають дуже високу якість. Майже всі автодороги обладнані спеціальними велосипедними доріжками, безліч людей пересуваються на велосипедах. Велосипед можна взяти напрокат в одному з прокатних пунктів або через місцеві туристичні бюро.

У країні добре розвинений громадський автобусний транспорт.

РОЗДІЛ 2. ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КРАЇНИ

2.1. Природний ресурсний потенціал розвитку туризму

Велична природа Швеції вражає своєю заповідною красою та безкрайністю просторів.

Більша частина країни вкрита лісами (53%), за цим показником Швеція займає перше місце в Європі.

Швеція - країна невисоких гір і горбистих рівнин. На північному заході знаходяться гори з найвищою вершиною Швеції - горою Кебнеркайсе (2111 м).

На сході знаходиться Норландське плато, що займає майже половину території країни. Плато пересікають повноводні ріки, які впадають у Ботнійську затоку. Русла рік проходять лініями тектонічних розломів, утворюючи довгі вузькі озера і високі водоспади. Горбисті території між ріками вкриті лісами (тайгою).

Швеція має сприятливі для туристичної індустрії туристично-рекреаційні ресурси - велику кількість природних туристичних ресурсів: вихід до моря, різноманіття ландшафтів та кліматичних умов, багатство флори й фауни, які сприяють розвитку багатьох видів туризму, зокрема екотуризму, екстремальному, гірськолижному тощо.

Приголомшливі ландшафти можна знайти у будь-якому куточку Швеції. Тут можна плавати на вітрильнику вздовж красивого архіпелагу у пошуках безлюдного острова, кататися на лижах по гірських схилах, рибалити у кришталево чистих озерах, вирушати у в походи по диких місцях, відпочивати у кемпінгах, милуватися північним сяйвом, кататися на санях в оленячих упряжках, та насолоджуватись найчистішим повітрям.

Національні парки та заповідники охоплюють десяту частину території країни. Швеція є першою країною, яка почала створювати на своїй території національні парки для збереження природи.

Одним з перших національних парків країни є Абіску, розташований на північ від полярного кола на 200 км. Більшу частину парку займає каньйон річки Абіску і озеро Турнетреск, яке більшу частину року вкрите кригою. У парку мешкає велика кількість північних птахів і тварин: песець, північний олень, лемінг, пуночка, біла сова, бекас, росомаха, вовк.

Ще один північний національний парк – Вадвечокка, знаходиться на кордоні з Норвегією. У парк не ведуть дороги, потрапити в нього можна тільки по воді або льоду озера Турнетреск. У цьому досить важкодоступному парку владі вдалося максимально зберегти первозданність північних березових лісів.

Національні парки та заповідників в Швеції охороняються Шведським агентством охорони навколишнього середовища. Кожен природний заповідник має певну мету, з власним набором правил і положень.

У 1909 році шведський парламент ухвалив законодавство про створення національних парків, які були першими у Європі. Першим був національний парк Сарек.

Національний парк Сарек представляє туристам понад 200 гір, висота яких перевищує 1800 м. 13 найвищих точок країни розташовані саме тут. Для любителів пішого туризму Сарек підходить ідеально, але його стежки дуже складні та близькі до альпіністських, тим більше у Сарек немає кемпінгів, тому відвідувати його рекомендується досвідченим туристам. Тут можна зустріти таких тварин як ведмеді, рисі, росомахи, лосі.

У Національному парку Падьеланту налічується близько 400 видів рослин, а також велика різноманітність тварин, що не характерно для гірських районів.

У Національному парку Абіско знаходиться глибока ущелина, яка піднімається вгору від озера Торнетраск. Це місце - одне з найбільш популярних для «зимових» туристів, які прагнуть на власні очі побачити північне сьйво. Національний парк Муддус практично весь зайнятий густими лісами та болотами, а болота навколо озера Муддусьярві є домом для великої кількості видів птахів.

Дуже цікавий Національний парк Джуру, розташований на 30 острівцях у самому центрі озера Ванерн. До нього дістаються виключно на орендованих човнах.

Південні Національні парки варто відвідувати навесні, коли у лісах починають розпускатися квіти. Національний парк є навіть у столиці Швеції – це «Королівський екологічний парк», який став першим у світі міським національним парком. Він є великий природний масив з різноманітною флорою і фауною.

Стура-Шефаллет — національний парк у Північній Швеції, в комунах Єлліваре та Йоккмокк. Парк знаходиться у приблизно 20 км за Полярним колом біля норвезького кордону і лежить на північ і південь від озерної системи Лулеельвен.

Стура-Шефаллет також є частиною Natura 2000, яка є мережею для охоронюваних територій Європейського Союзу. Парк було засновано 1909 року з метою охорони водоспаду Стура-Шефаллет у верхній течії річки Лулеельвен.

Фулуф'елет — національний парк у центральній Швеції, розташований у межах комуни Ельвдален, лен Даларна. Парк отримав свою назву на честь гори Фулуф'елет заввишки 1 044 м. Парк охоплює частину масиву з однойменною назвою, який є складовим південних Скандинавський гір у Швеції.

Парк є одним з наймолодших у Швеції, відкритий королем Карлом XV Густавом в 2002 році. Парк в основному складається з голих гірських вершин і альпійських луків, характерних для шведських гір, 65 % території займає тундра. Голі гори, вкриті лишайником, перемежуються глибокими долинами, де ростуть стародавні хвойні ліси. Одним із символів парку є птах кукша.

Місце також є ареалом для деяких видів птахів, бурих ведмедів і рисей. Головною визначною пам'яткою Фулуф'елет є водоспад Ньюпешер, заввишки 93 м. У парку росте «Старий Тікко» — найстаріше у світі дерево, вік якого оцінюють в 9 550 років.

Поруч із норвезьким кордоном розташований ландшафтний заповідник Абіску, заснований ще в 1909 році. Цей природний парк простягнувся у міжгірській долині, обмежений з північного боку річкою Турнетреск. В заповіднику розкинулися альпійські луки і березові гайки, обладнані лижні траси і облаштовані кемпінги для шанувальників активного відпочинку.

Ще один ландшафтний парк користується популярністю в альпіністів. Це Сарек з вісьмома гірськими вершинами висотою від 2 тисяч метрів і сотнею екзотичних

льодовиків. Тут знаходиться обсерваторія, розташована на 1800 метровій висоті над рівнем моря.

Швеція володіє бальнеологічними ресурсами які використовуються для немедикаментозного лікування на курортах і в позакурортних умовах. Ці ресурси беруть участь в основному процесі суспільного виробництва - неперервному відтворенні фізичних сил і розумових здібностей людини, психічного тону, відновленні та підвищенні кваліфікації працівників, зростанні їхнього загальноосвітнього та фахового рівнів.

До бальнеологічних ресурсів належать лікувальні мінеральні води та пелоїди (грязі). Основними природними лікувальними ресурсами є ті, що безпосередньо використовуються у бальнеолікуванні, визначають його санаторно-курортну спеціалізацію і профілізацію: питні та купальні води, лікувальні грязі та озокерит. До них належать також лікувальний клімат, різноманітні природні водойми та мальовничі ландшафти, які сприяють оздоровленню та гартуванню тих, хто одужує після хвороби.

Природні мінеральні води поділяють на вісім основних бальнеологічних груп: мінеральні води без специфічних компонентів і властивостей, вуглекислі, сірководневі, залістисті й миш'якові, йодобромні, радонові, бор вмісні та слабо мінералізовані з високим вмістом органічних речовин.

2.2. Соціально-економічний та історико-культурний потенціал Швеції

До 17 століття Швеція була сильним королівством, а розміри держави були в 3 рази більше нинішніх. Швеція не брала участь у військових конфліктах з 1815 року і досі цурається будь-яких військових союзів.

Швеція не приймала участь у війнах впродовж всього XX століття, Швеція, тому досягла високого рівня життя населення в умовах капіталістичної системи

господарювання, заснованої на застосуванні високих технологій і всеосяжного соціального забезпечення.

Завдяки розвиненій економіці та високому рівню життя, Швеція вносить великі фінансові вкладення у чистоту навколишнього відпочинку, розвиток різноманітних програм збереження навколишнього середовища.

Країна володіє сучасною інфраструктурою, чудовими внутрішніми і зовнішніми комунікаціями і висококваліфікованою робочою силою. Головними ресурсами економіки є ліс, гідроенергія і залізник. Економіка орієнтована переважно на зовнішню торгівлю.

Швеція відрізняється високим рівнем урбанізації – приблизно 83% шведів проживають у містах. Ще в 1940 р. частка міського населення становила всього 38%, а в 1860, тобто до початку індустріалізації – 11%. Посилення впливу населення із сільської місцевості до міст супроводжувався обезлюдненням багатьох районів, особливо на півночі країни. У Швеції переважають малі міста. Всього 11 міст мають населення понад 100 тис. Найбільше місто – Стокгольм (з передмістями – 1,5 млн. чол.).

Невелика за площею Швеція має багату історико-культурну спадщину, яка з року в рік приваблює туристів. У Швеції збереглися старовинні фортеці, собори і палаци.

У Швеції знаходяться історичні фортеці, руїни пам'ятники на відкритому повітрі, охоронювальні поховання Залізного століття, а на території одного тільки Стокгольма і навколишніх районів розташовані 10 королівських замків.

В країні збереглися старовинні фортеці, собори і палаци.

У списку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО в Швеції налічується 15 найменувань таблиця 2.1.

Таблиця 2.1.

Список об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО в Швеції

	Назва	Місце розташування	Час створення	Час занесення до списку
1	Королівська резиденція Дроттнінгхольм	Стокгольм	1580	1991

2	Бірка і Гувгорден	Острів Б'єрк'є	800—975	1993
3	Залізоробний завод Енгельсберг	Село Енгельсберг	1681	1993
4	Наскельні рельєфи в Танумі	місто Танум	1,8 тис. років до н.е.	1994
5	Скугсчюркогорден	Стокгольм	1917-1940	1994
6	Ганзейське місто Вісбю	місто Вісбю	900	1995
7	«Церковне містечко» Гаммельстад поблизу міста Лулео	Гаммельстад	XII століття	1996
8	Лапонія	Лапландія	-	1996
9	Військово-морський порт міста Карлскруна	місто Карлскруна	1680	1998
10	Сільський ландшафт в південній частині острова Еланд	острів Еланд	-	2000
11	Високий берег і архіпелаг Кваркен	Ботнічна затока (разом з Фінляндією)	-	2000-2006
12	Гірничопромисловий район Велика Мідна гора в місті Фалун	місто Фалун	X століття	2001
13	Радіостанція Варберг	місто Варберг	1924	2004
14	Геодезична дуга Струве: Пункт геодезичної дуги Струве «Rajtas-vaaga» Пункт геодезичної дуги Струве «Kerrojyrukka» Пункт геодезичної дуги Струве «Pullinki» Пункт геодезичної дуги Струве «Petta-vaaga»	Спільно з Білоруссю, Естонією, Латвією, Литвою, Молдовою, Норвегією, Росією, Україною Фінляндією	1816-1855	2005
15	Декоровані ферми Хельсінгланда	Евлеборг, Емтланд	XIV — XIX століття	2012

Джерело [29]

Шведська культура багата на традиції географічне положення, геологія і культурний обмін мали великий вплив на формування традицій з покоління в покоління.

Різноманітна географія Швеції стала причиною того, що шведам довелося пристосовуватися до природних умов, таким чином створивши багату палітру місцевих традицій, що тісно переплітаються з національними темами.

Шведська культура зазнала впливу культур інших країн.

Присутність великої кількості германців у середньовічній Швеції пояснює те, чому так багато шведських традиційних фестивалів, таких як Середина Літа (танці

навколо травневого дерева), свято гусака «Mertensges» Св. Луції та Св. Мартіна, дуже нагадують давні німецькі свята.

Однорідність багатьох народних фестивальних традицій пов'язана з впливом християнської церкви. Майже всі традиційні шведські фестивалі мають церковну основу. Багато з них виникло ще за середньовічного католицизму, який був скасований Реформацією у XVI столітті. У наші дні люди самі владні обирати релігію або релігійну конфесію, яка їм до вподоби, хоча шведи як і раніше насолоджуються пасхальними яйцями і святом Св. Люції завдяки середньовічним впливам.

На відомій площі Гетеборга знаходиться Концертний зал, збудований у 1935 році, який володіє прекрасною акустикою, завдяки якій він вважається одним з кращих залів світу. Кожного року на площі організовують грандіозне свято «Göteborg Party», під час якого протягом чотирьох днів не припиняються музичні і театральні виступи, танцювальні марафони, відчиняється безліч кафе, закусочних, барів.

Столицю Швеції називають містом-музеєм. Для відвідування віх музеїв потрібно не мало часу. Кожен музей особливий. В музеях представлена старовинна культура і побут Швеції, із сучасним мистецтвом і технологіями.

Музеї-садиби, які розповідають про місцеву історію, є по всій території Швеції. У Скансені в Стокгольмі було створено спеціальний культурний парк, у якому зібрані 150 культурних та історичних експонатів з усієї країни.

Найпопулярнішим є Музей корабля «Васа» в якому показано якою була Швеція в 17 столітті і розповідає про дивну історію військового корабля, що затонув майже відразу після першого виходу в море. У музеї відвідувачі можуть ознайомитись з захоплюючою експозицією XVII ст. і послухати дивовижну історію про військовий корабель та побачити його на власні очі.

Національний музей Швеції - найбільший музей образотворчого мистецтва у Швеції. Колекції включають живопис, скульптуру та мистецтво на папері приблизно з 16-го до 20-го століття, а також предмети мистецтва та дизайну з 16-го століття до наших днів.

У музеї представлені всесвітньо відомі роботи Рембрандта, Мане, Ван Гога, Сезанна, Гойя, Пісарро, Тулуз-Лотрека, Гогена, Перуджіно, Коро та багатьох інших художників. Перлиною музейної колекції є «Змова Юлія Цивіліса» Рембрандта.

Скансен — етнографічний комплекс — музей просто неба, розташований на острові Юргорден у Стокгольмі. Знаснований Артуром Гаселіусом 11 жовтня 1891 року.

На сьогоднішній день музей Скансен налічує близько 150 будинків та садіб, датованих від XVIII до XX століття, де повністю збережено побутову обстановку. Можна побачити, як жили люди різного соціального походження у різний час та у різних територіях Швеції. Доглядачі будинків, одягнені у відповідні історичні костюми, виконують і роль екскурсоводів: вони проводять екскурсантів по будинкам та розповідають про експонати.

Найвідомішим є королівський палац Дротнігхольм побудований в сімнадцятому столітті, постійна резиденція королівської сім'ї і один з трьох об'єктів Всесвітньої спадщини Стокгольма.

Палац був побудований за французьким зразком архітектором Никодимом Тессеном старшим на замовлення королеви Гедвіги Елеонори. З тих пір багато королівських осіб залишили свій слід у Палаці.

У палаці є чудові салони сімнадцятого, вісімнадцятого і дев'ятнадцятого століть, прекрасний парк, унікальний палацовий театр і Китайський павільйон.

Палац і парк в основному відкриті для відвідувачів цілий рік. Drottningholms Slottsteater театр вісімнадцятого століття в Європі і єдиний у світі, який досі регулярно використовує оригінальну сценічну техніку.

Влітку в театрі проводяться екскурсії з гідом і вистави. Палац є постійною резиденцією нинішньої королівської сім'ї з 1981 року. Кімнати в південній частині палацу відведені для членів королівської сім'ї. У 1991 році Дротнігхольм став першою шведською пам'яткою, внесеною Юнеско до списку об'єктів Всесвітньої спадщини.

Серед сучасних модерних споруд - парк-музей Міллера і концертно-спортивний зал «Глобус» - найбільша сферична будівля світу.

В Стокгольмі щорічно, починаючи з 1901 р., присуджуються міжнародні Нобелівські премії. Столиця одночасно є і найбільшим промисловим, транспортним і культурним центром. В 1912 р. тут проходили літні Олімпійські ігри.

Навколо Стокгольма в радіусі 100 км сконцентровано майже п'ять десятків малих і середніх міст. Це історичне ядро, найгустіше заселена і найважливіша в економічному відношенні частина країни. На північ від Стокгольма знаходиться невеличке місто Упсала - відоме найстарішим у країні університетом (заснований 1477 р.) і як релігійний та культурний центр, історія якого сягає дохристиянських часів.

Головна вулиця Стокгольму – Кунгсгатан (Королівська). У центрі цього району, навколо площ Хетorget і Сергельторг, на місці старих кварталів споруджені висотні адміністративні і торгові будинки, багатопверхові гаражі-стоянки, прокладені багатоярусні вулиці-естакади.

До півночі до Нормальму примикає район Зстермальма, у 19 – початку 20 ст., забудований добротними прибутковими будинками в п'ять-шість поверхів. Тут багато бульварів, парків і спортивних споруд і серед них Королівський стадіон, на якому в 1912 проходили Олімпійські ігри.

У східній частині Стокгольма, у затоці Сальтшен, розташовані мальовничі острови Шепсхольмен і Юргорден (Звіриний острів) – одне з популярних місць відпочинку міських жителів з великим лісопарком, аквапарком, комплексом розважальних атракціонів «Тіволі», Зоопарком, Північним музеєм і етнографічним музеєм Скансен.

У місті Гамластан знаходиться Королівський палац, будівництво якого було закінчено в 18 столітті, романо-готичні церкви Сторчюрка (Велика церква) і Риддархольмсчюрка, споруджені в 13 ст. Головна визначна пам'ятка Великої церкви - скульптурна група Св. Георгія, що вражає дракона, і уклінної принцеси (1489). Усе це виконано з дуба, розфарбоване і частково позолочене.

Містечко Упсала розташоване в 75 км. від столиці, є одним з найдавніших. Тут можна оглянути резиденції королів, "королівські кургани" I-VII ст., один з

найстаріших в Європі університет, Музей мистецтв, собор у готичному стилі (1289-1435 рр.).

Гетеборг - друге за величиною місто, розташоване на південно-західному узбережжі Швеції. У місті багато історико-архітектурних пам'яток, які чудово вписуються у пейзажі. Тут знаходиться парк атракціонів «Лісеберг», морський музей з живими рибами і рептиліями. У місті знаходиться художня галерея.

Місто Вестерос розташоване на узбережжі озера Меларен. Тут знаходиться готичний собор (1271 р.), палац XII ст., парк зі статуями історичних особистостей.

На західному узбережжі Швеції розташована могутня фортеця Бохус. Про колишню славу шведського великодержавства свідчить велика споруда Боргхольмського замку на східному узбережжі країни.

Кальмарський замок є одним із найцікавіших творів північноєвропейського фортифікаційного мистецтва епохи Ренесансу. Саме тут у часи датської королеви Маргаретти I у 1397 р. було підписано унію між Данією, Швецією та Норвегією.

За 180 км на захід від Стокгольма, дорогою на Осло, розташований ще один видатний форпост Шведського королівства – величний замок Еребру. У цьому замку в 1810 р. на засіданні риксдагу було обрано новим шведським кронпринцем французький маршал Жан Батіст Бернадот, майбутній король Швеції Карл XIV Юхан 7.

У 1897-1900 роках. у замку була проведена друга реставрацію, і він відкрився для туристів. Сьогодні Еребру — один із найпопулярніших замків королівства.

2.3. Можливості розвитку інфраструктури та іміджу країни

Високі соціальні стандарти відіграють велику роль у формуванні позитивного образу країни.

100% шведів, старших за 65 років, отримують пенсію, 73% — почуваються в безпеці, 94% — задоволені рівнем громадянських свобод, 65% — якістю роботи громадського транспорту.

Лише 5,3% громадян похилого віку живуть за межею бідності. Середня тривалість життя в країні становить 80-86 років.

В Швеції велика увага приділяється екології, тому в країні активно розвивається велосипедна інфраструктура.

У місті Гетеборг розроблена довготермінова стратегія до 2035 року. В основу стратегії покладено чітко прописані пріоритети щодо пішоходів та велосипедистів.

До 2035 року планується вдвічі збільшити кількість пішоходів та користувачів громадського транспорту, зменшити на 25 % використання авто.

Пішоходи повинні мати можливості і заохочуватись до прогулянок пішки, що ж до велосипедистів, то згідно з прийнятою стратегією велосипед розглядається як окремий вид транспорту, який вимагає своєї інфраструктури.

До вирішення будь-якої проблеми в місті намагаються підійти у декілька етапів – перш за все обдумати, як можна реорганізувати, оптимізувати, перебудувати чинне, і лише потім збудувати щось нове.

Результати втілення транспортної стратегії помітні у місті неозброєним оком. Саме пішоходи та велосипедисти почувають тут себе у повній безпеці. Саме на них сконцентрована увага, вони є найбільшим пріоритетом, саме на них орієнтується вся дорожня інфраструктура цього шведського міста. Фактично, у місті вже виробилась ціла філософія такого вуличного руху.

Першочергове завдання – створити максимально сприятливі умови для велосипедистів та пішоходів. У місті прокладено зручні велодоріжки, є пішохідні зони, діє досить чіткий поділ на зони пересування як для пішоходів, так і для велосипедистів.

У місті також діє ціла програма адаптації швидкості авто до руху велосипедистів чи пішоходів. На деяких вулицях встановлені знаки, що швидкість авто не повинна перевищувати швидкості пішоходів. Є окремі вулиці, де смуги руху для авто та велосипедів є спільними, при цьому авто мають рухатися зі швидкістю велосипедистів.

Одним з основних інструментів, покликаних заохочувати людей пересідати зі своїх авто на велосипеди чи ставати пішоходами, у Гетеборзі бачать парковки,

точніше, проведення продуманої паркувальної політики. В паркувальній політиці міста широко задіяні такі складові як розмір плати за парковку, її доступність, привязка до часу тощо.

Все місто розділено на зони, на яких встановлена відповідна ціна паркування за годину та максимальний час паркування.

Наприклад, в зоні, де більше всього магазинів, дозволяється залишити автомобіль максимум на 30 хв та заплатити за паркування 20 шведських крон.

А в районі розташування бізнес-центрів та адміністративних будівель дозволяється залишати машину на дві години максимум з погодинною оплатою в 30 крон. Найвища ціна за паркування – в робочі години з 08:00 до 18.00.

У місті є як муніципальні паркувальні майданчики, так і приватні паркінги, гаражі. Загалом у Гетеборзі вважають «політика паркування має заохочувати використання громадського транспорту та велосипедів, а не автомобілів».

Звичайно, паркування є лише частиною загальної транспортної політики. У Гетеборзі діють повноцінні коридори для громадського транспорту, коли цілі вулиці віддані трамваям та автобусам, в той час як проїзд авто по ньому зась. Такі коридори також діють і на приміських шляхах сполучення.

Ще одне – це забезпечення окремих смуг для проїзду громадського транспорту. Ці смуги мають забезпечувати його безперебійне циркулювання, вчасний приїзд до зупинок.

Одна з цікавих ініціатив – це диференційована плата за в'їзд до міста, або, як це називають експерти, «податок на корки». Розмір оплати залежить від часу заїзду до міста. У пікові години така оплата буде найвищою. Таким чином, регулюється потік авто та зменшується можливість виникнення заторів. Як свідчить досвід Гетеборга, після запровадження «податку на корки», завантаження основних магістралей у години-пік зменшилось на 12%.

За словами експертів, така ситуація є позитивною і для самих автомобілістів, оскільки якщо у когось все ж виникне нагальна потреба скористатись авто, то доїхати до пункту призначення можна буде набагато швидше і без затримок.

Невелике містечко Лунде на півдні Швеції на сьогоднішній день є абсолютним лідером, по велосипедних поїздках.

За останні 10 років завдяки політиці міської влади кількість поїздок на автомобілі тут взагалі не зростала. П'ять тисяч паркувальних стоянок для велосипедів, 160 км велосипедних доріжок, можливість протилежного руху для велосипедистів вулицями з одностороннім рухом – все це дозволяє місту успішно просуватися до цілей, заявлених у державній програмі: досягти нульового рівня смертності та поранень внаслідок дорожніх інцидентів.

Мальме є третім за величиною містом у Швеції яке інвестувало у велосипедну інфраструктуру як спосіб модернізації міста.

В місті проводять кампанії, щоб відмовитись від зайвих поїздок на автомобілі та присвоїти імена велосипедним доріжкам, щоб полегшити їхнє відображення на GPS.

У найближчі 7 років влада Мальме має намір побудувати велосипедне супершоссе в сусідній Лунд. У всіх місцевих велодоріжок є назви, що полегшує їх пошук в GPS, а всі велосипедисти їздять тільки зі шлемами.

У 2017 році в місті Мальме, відкрився Cykelhuset Ohboy – будинок і готель для всіх бажаючих вести безавтомобільний спосіб життя і вважають за краще для пересування найбільш екологічного виду транспорту.

Будівля Ohboy поділена на дві частини. Перша частина віддана під житлові квартири, які враховують всі побажання велолюбителів. Інша частина – це 32 двоповерхових номери.

У готелі передбачено місце для зберігання велосипедів, майстерня, обладнання для зарядки електричних велосипедів. Кожен номер готелю розрахований на проживання від 1 до 3 осіб, крім спальних місць в номері, є невелика кухня, ванна кімната здушом, а також спеціальні засоби для кріплення для зберігання велосипедів.

Cykelhuset Ohboy розташовується в самому екологічному районі Мальме Västra Hamnen в 5 хвилинах їзди на велосипеді від Центрального вокзалу і 10 хвилинах пішки до набережної на березі протоки Ересунн.

Швеція щорічно потрапляє до топ-5 країн з найбезпечнішим транспортним рухом, а серед «великих» держав тримає лідерську позицію.

Проте, шведи вважають, що нинішні показники не межа, і дороги можна зробити ще безпечнішими. Для боротьби зі смертністю на дорогах Швеція обрала – програму Vision Zero.

Vision Zero — міжнародна програма з підвищення безпеки дорожнього руху та зниження смертності у дорожньо-транспортних пригодах. Концепція будується на принципі «нульової терпимості» до смертності на автошляхах та передбачає їх проектування з погляду безпеки руху. [25] На державному рівні програму Vision Zero в Швеції прийняли в жовтні 1997 році. Один з її розробників та експерт з дорожньої безпеки Дорожнього управління країни Матс-Оке Белін повідомляв, що спочатку ідея отримала критичні відгуки від низки економістів та фахівців з безпеки дорожнього руху. Вони вважали «нульову смертність» утопічною ідеєю, під яку неможливо створити економічну модель, а витрати на реконструкцію дорожньої інфраструктури не виправдано високими. Проте за час реалізації програми смертність від ДТП у Швеції досягла одного з найменших значень у світі, знизившись із 7 випадків на 100 тисяч людей у 1997 році до 2,5—3 до другої половини 2010-х років. (див рис. 2.2)

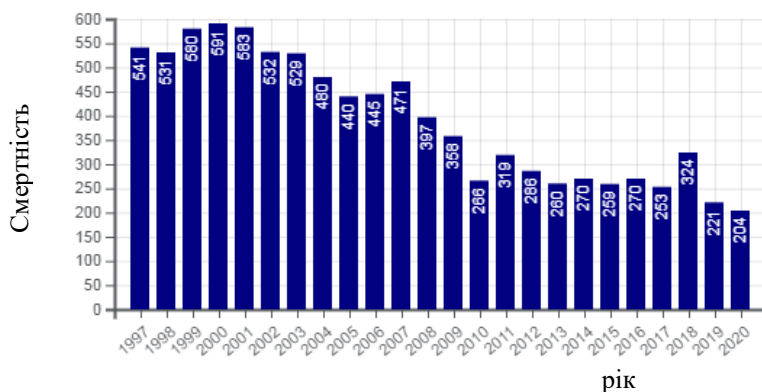

Рис. 2.2. Кількість смертей в ДТП Швеції з 1997 по 2020 рік

Джерело [25]

Хоча водночас уряд посилив систему підрахунку аварій. Влада стала враховувати не лише дані дорожньої поліції про ДТП, а й звернення громадян до медичних закладів після аварій за участю одного автомобіля.

Для підвищення іміджу країни Рада з туризму Швеції розпочала рекламну акцію, яка спрямована на привернення уваги іноземних туристів до відпочинку в країні.

Яскравим прикладом даної компанії є Volmen. Для покупців у меблевому магазині – це йоржик для унітазу, а для жителів – одне з найвідоміших озер у регіоні Смоланд на півдні Швеції. Поруч із визначною пам'яткою маркетингологи ради з туризму встановили банер із написом «Ласкаво просимо до Volmen: більше ніж йоржик для унітазу». (див.рис. 2.3.)

Загалом у кампанії бере участь 21 локація, у яких меблевий холдинг запозичив найменування. За оцінками маркетингологів, така рекламна компанія може зацікавити туристів та посприє збільшенню турпотоку в країну. [31]

Рис. 2.3. Банер компанії Volmen

Джерело [31]

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

Швеція не приймала участь у війнах впродовж всього ХХ століття, тому досягла високого рівня життя населення в умовах капіталістичної системи господарювання, заснованої на застосуванні високих технологій і всеосяжного соціального забезпечення.

Завдяки розвиненій економіці та високому рівню життя, Швеція добре фінансує різноманітні програми збереження навколишнього середовища. В країні активно розвивається велосипедна інфраструктура.

У місті Гетеборг розроблена довготермінова стратегія до 2035 року. В основу стратегії покладено чітко прописані пріоритети щодо пішоходів та велосипедистів.

До 2035 року планується вдвічі збільшити кількість пішоходів та користувачів громадського транспорту, зменшити на 25 % використання авто.

Країна володіє сучасною інфраструктурою, чудовими внутрішніми і зовнішніми комунікаціями і висококваліфікованою робочою силою.

Швеція має багату історико-культурну спадщину, яка з року в рік приваблює туристів. У Швеції збереглися старовинні фортеці, собори і палаци.

У Швеції знаходяться історичні фортеці, рунічні пам'ятники на відкритому повітрі, охоронювальні поховання Залізного століття, а на території одного тільки Стокгольма і навколишніх районів розташовані 10 королівських замків.

В країні збереглися старовинні фортеці, собори і палаци.

Швеція щорічно потрапляє до топ-5 країн з найбезпечнішим транспортним рухом, а серед «великих» держав тримає лідерську позицію.

Проте, шведи вважають, що нинішні показники не межа, і дороги можна зробити ще безпечнішими. Для боротьби зі смертністю на дорогах Швеція обрала – програму Vision Zero.

РОЗДІЛ 3. РОЗВИТОК ТУРИЗМУ В ШВЕЦІЇ

3.1 Слабкі сторони та потенційні загрози розвитку туризму та методи їх вирішення

Для виявлення слабких сторін та потенційних загроз розвитку туризму зробимо SWOT-аналіз (див. таблицю 3.1.)

Таблиця 3.1

SWOT-аналіз туризму в Швеції

Сильні сторони	Слабкі сторони
Наявність великої кількості історико-архітектурних пам'яток	Занадто висока кількість мігрантів
Наявність туристично-рекреаційних ресурсів	Висока цінова політика в країні
В країні дозволений дикий кемпінг	Нестача тепла та сонячного світла. Зимові дні дуже короткі, а літні надмірно довгі.
Розвинена туристична інфраструктура	Пандемія Covid-19
Стабільна політично-економічна система в країні	Інтенсивні програми турів
Можливості	Загрози
Можливість розвивати екотуризм	Посилення карантинних обмежень
Вихід на нові туристські ринки чи сегменти	
Залучення нових інвесторів	

Недоліком для подорожуючих є високі ціни тури до Швеції. Відпочинок в Швеції дорогий навіть для туристів з країн з високим рівнем достатку.

Тури до Швеції дуже інтенсивні порівняно з турами до інших країн. Це пояснюється тим, що вартість ночівлі в готелях 3* Швеції значно вища, ніж у інших країнах Європи.

Ускладнює ситуацію і те, що в Швеції дуже багато визначних пам'яток на квадратний кілометр. Тож нерідкі випадки, коли 2-3 дні за програмою турів будуть пізні приїзди до готелю – близько 22:30, а ще 2-3 дні за туром – ранні виїзди близько

8:00 ранку. Тому, туроператори намагаються дати максимум екскурсій за мінімум днів - тому програма і виходить насиченою.

У Швеції високий рівень життя. Стабільність і впевненість у завтрашньому дні є причиною приїзду іммігрантів, які шукають кращого життя.

Швеція - одна з країн Європи, що відкрила кордони для мігрантів з Азії й Африки. З 2012 року вона прихистила у себе 400 тисяч іноземців. А 2015-го, у розпал міграційної кризи, уряд Швеції дав дозвіл на в'їзд одразу для 163 тисяч мігрантів (70% з них чоловіки. Офіційно почали працювати лише 13 313 осіб, причому в це число входять і мігранти минулих років, очевидно, що більша частина мігрантів не працює, а отримує соціальну допомогу). [9]

Швеція встановила своєрідний рекорд за кількістю прийнятих біженців щодо загального населення країни.

Прибуття великої кількості мігрантів створило для Швеції додаткові труднощі. Мігранти мають додаткові преференції в соціальній сфері - у медичному обслуговуванні й освіті. У деяких регіонах країни виникло додаткове навантаження на систему соціального забезпечення. Школи відчують дефіцит кадрів. Самі шведи опинилися в становищі менш соціально захищених громадян: у чергах до лікарні мігранти завжди перші.

Імігранти привезли до Швеції неєвропейські цінності й культуру. Більша частина імігрантів не виявляє готовності асимілюватися. Більш того імігранти об'єднуються в різні етнічні спільноти, що допомагає їм не тільки виживати в нових для них умовах, а й активно відстоювати свої права, в тому числі і право на збереження культури, традицій і звичаїв, що існували на їх батьківщині. Це є серйозною загрозою для країни.

Ще однією проблемою є фінансування мігрантів. У 2015 р. на потреби мігрантів витрачали 15 млрд шведських крон щорічно, а з 2020 року щорічно на ці потреби держава виділятиме 56 млрд шведських крон.

Для фінансування переселенських програм уряд Швеції підвищив податки на алкоголь і скоротив обсяги фондів для допомоги зарубіжним країнам. Однак усі ці заходи не рятують Швецію.

Пандемія Covid-19 нанесла серйозних збитків туристичній сфері. Нобхідний час, на відновлення туристичного бізнесу.

3.2. Підвищення конкурентоспроможності та перспективні напрямки розвитку туризму

Швеція є лідером серед країн яку відвідують європейські туристи.

Аби втримати лідерські позиції серед конкурентів в країні запроваджують нові види туризму, фінансують туристичну сферу (розвивають інфраструктуру країни, багато уваги приділяють екології навколишнього середовища).

Останніми роками в розвитку туризму великий вплив надає процес урбанізації. Людина все частіше прагне відпочинку, відновлення сил і оздоровлення вирушити за місто на природу. Особливо помітні значні потоки туристів із великих міських агломерацій. З поглибленням процесу урбанізації помітна тенденція до зростання інтуїтивного прагнення людини до природи. Швеція має всі ресурси для задоволення цих потреб.

Швеція є одним з центрів міжнародного туризму і вельми перспективним як дестинація для таких видів туризму: гірськолижний, пізнавальний, екологічний.

Швеція є привабливим місцем відпочинку багатьох туристів. Сьогодні мільйони туристів обирають тури в Швецію, що залучаються можливостями самого різноманітного відпочинку - від пізнавального до екологічного.

У Швеції популярним видом відпочинку є еко туризм, для цього виду відпочинку у Швеції створені всі умови - наметові кемпінги, чудово оснащені всіма зручностями для різних екстремальних видів відпочинку та спорту – риболовля, катання на байдарках, скелелазіння, кінний та водний спорт та багато іншого.

У Швеції розвинений діловий туризм. У Стокгольм щомісяця приїжджають у відрядження та на конференції тисячі партнерів та представників різних фірм. Для таких гостей у місті пропонуються послуги гідів, перекладачів та супроводжуючих.

В Швеції добре розвинений гірськолижний туризм. Популярними є 6 курортів, які славляться чудовою інфраструктурою та високим рівнем обслуговування в готелях.

В Швеції добре розвинений подієвий туризм. Багато туристів приїжджає до Швеції наприкінці квітня, коли цвіте сакура.

У цей час є можливість відчувати тут дух казкової Японії, адже тут відбуваються тематичні заходи та культурні програми, присвячені Японії. Вишневі дерева у великій кількості посаджені в Королівському парку Кунстредгорден, що знаходиться на околицях Стокгольма, вхід туди безкоштовний.

У столиці Швеції – Стокгольмі, офіційно дозволені польоти на повітряних кулях. Цей вид екскурсії набирає популярності, на мою думку є перспективним.

Майже всі вильоти відбуваються на заході сонця, коли шведська столиця особливо прекрасна. Вона знаходиться на 14 мальовничих островах, з'єднаних мостами.

І лише з висоти можна оцінити, як гармонійно поєднується її історична архітектура із сучасною.

Під час польоту мандрівники зможуть побачити Гамла Стан (Старе місто) — один з найбільших середньовічних районів Європи, що найбільш збереглися, і острів Юргорден, з вигадливими спорудами найстарішого в країні парку розваг Грена Лунд.

А ще — знаменитий еко-район Хаммарбю Шестад, затишний та яскравий Васастан та розкішний Естермальм, забудований будинками у стилі неоренесансу.

І, звичайно ж, помилуватися найбільшим напівсферичним будинком у світі — Avicii Arena, незвичайну архітектуру якого підкреслює вечірнє підсвічування.

Сезон польотів триває з травня до вересня. Проте, якщо дозволяє погода, кулі піднімаються й інші місяці.

У Швеції починає активно розвиватись новий вид туризму – бьордвочінг.

Бьордвочінг включає спостереження та вивчення птахів неозброєним оком, або за допомогою бінокля. Крім візуального спостереження дана діяльність також залучає прослуховування співу птахів.

Даний вид туризму набирає популярність, вже створена відповідна інфраструктура – вишки для спостереження, обладнані майданчики. Поспостерігати за птахами виїжджають цілими сім'ями, із дітьми, на вихідні.

В останні роки у Швеції отримав розвиток новий вид туризму Wwoofing (World Wide Opportunities on Organic Farms).

World Wide Opportunities on Organic Farms - набір міжнародних програма агро-туризму, що дозволяють поєднати туризм з роботою в органічному сільському господарстві.

Місцеві екоферми запрошують волонтерів зі всього світу попрацювати у них в обмін на харчування та проживання. Деякі туристи вважають такий вид туризму чудовим способом провести свою відпустку.

Число екоферм у Швеції, господарі яких запрошують себе добровольців з усього світу через об'єднання Wwoof, постійно зростає.

WorldWide Opportunities on Organic Farms, Sweden є частиною всесвітнього руху, який об'єднує відвідувачів із органічними фермерами, сприяє культурному та освітньому обміну та формує глобальну спільноту, свідому екологічного сільського господарства та практик сталого розвитку. [3]

Ідея WWOOF полягає в тому, щоб сприяти обміну навколо органічного використання землі в пошуках способу життя в гармонії з природою.

WWOOF надає людям можливість дізнатися про органічну їжу, сільське господарство та екологічний спосіб життя.

WWOOF об'єднує людей, які поділяють подібні цінності та філософії.

WWOOF прагне надати руку допомоги своїм господарям і в той же час дозволяє відвідувачам дізнатися, що означає екологічно вирощувати власну їжу.

Мета WWOOF – надати людям з усього світу можливість отримати практичні навички з органічного землеробства та садівництва, відчутти життя в сільській місцевості, поділяючи повсякденне життя свого господаря подальший рух органіки та сталого розвитку, брати участь у культурному обміні. [3]

Подальша мета WWOOF створити мережу в рамках екологічного руху просувати, інформувати та навчати агроекологічного сільського господарства та

сталого розвитку, представити екологічні методи як життєздатні альтернативи сприяти солідарності між людьми.

У Стокгольмі збудований район Хаммарбю Шестада. До початку 1990-х ця місцевість була промзоною.

У 2004 році Швеція серйозно претендувала на проведення Олімпійських ігор, не обійшлося без покращення інфраструктури, яка в цій країні і без того бездоганна.

Тому влада міста поставила перед собою мету – побудувати найзеленіший friendly ecology мікрорайон.

Зараз Хаммарбю Шестада, за рішенням міської мерії, перетворився на сучасний житловий район, збудований за комплексним планом, що включає всі сучасні досягнення екологічного будівництва та максимального збереження природи.

Район побудовано з природних матеріалів. Енергію основна частина будинків одержує від сонячних батарей.

А сміттєпровід переробляє біовідходи на паливо для транспорту.

Фільтрація води зроблена так, що на додаток виробляється тепло та енергія.

У районі є і справжній гірськолижний схил — Хаммарбюбакен, куди взимку приїжджають покататися городяни.

Вважаю, що цей район може стати новим туристичним центром Швеції, а багато країн зможуть використовувати досвід побудови еко-районів.

3.3. Співпраця в сфері туризму між Україною та Швецією

Останнім часом багато українських туристів відвідують Швецію, не дивлячись що дана подорож не належить до дешевих.

Для залучення українських мандрівників туристичні фірми розробляють нові тури, в програму туру включають найцікавіші об'єкти.

Пропоную до огляду новий тур до Швеції під назвою «Палацове намисто Стокгольму».

Даний тур груповий, розрахований на 12 туристів.

Метою туру є ознайомлення з історією столиці Швеції

За складом туристів: орієнтується на широку аудиторію.

За тривалістю: 4днів/3ночі

Таблиця 3.2

Програма туру «Палацове намисто Стокгольму»

День 1	<p>Приліт у Стокгольм. Трансфер до готелю. Розміщення в готелі 4* у центрі Стокгольму.</p> <p>Екскурсія на острів Юргорден (3 години) з відвідуванням музею Скансен та музею затонулого корабля Васа.</p> <p>Культурно - історичний музей просто неба в самому центрі Стокгольма. Будинки, споруди та цілі комплекси, як кузні, майстерня складува, ферма чи пекарня були зібрані з усієї Швеції.</p> <p>Музей налічує більше ста п'ятдесяти будинків та споруд у яких збережено обстановку та побут тих часів.</p> <p>У Скансен також є зоопарк, безліч ресторанчиків, музей Акварія та чудові краєвиди на Стокгольм. Туристи дізнаються про історію корабля Васа, який затонув у 1628 році і пролежав на морському дні 333 року.</p> <p>Побачать корабель, прикраси, гармати, макети корабля в розрізі, дізнаються про життя та побут моряків стародавніх часів. Повернення до готелю.</p>
	<p>Сніданок у готелі.</p> <p>Оглядова екскурсія Стокгольмом (2 години на автобусі та 2 години пішки), включаючи відвідування Королівського Палацу.</p> <p>Під час екскурсії туристи побачать: дипломатичне містечко, Звірячі острів (острів музеїв), фешенебельні райони, Королівський Драматичний театр та оперу, Королівський парк дерев, Ратушу, Концертний зал (де проходить вручення Нобелівської премії), а також побуваєте на оглядових площах.</p>

	<p>У Старому Місті відвідаєте Королівський Палац, Кафедральний собор, залізного хлопчика, рунний камінь, німецьку церкву, найвужчий вулик, музей Нобеля, Велику та Залізну площі, композицію скульптур «Георгій, який перемагає дракона» та багато іншого.</p> <p>Закінчення екскурсії – у Старому Місті.</p> <p>Самостійне повернення до готелю. Вільний час. Додатково туристи можуть замовити:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обід у ресторані у Старому Місті. 2. 16:00 Новорічний концерт у центральному кафедральному соборі Стокгольму – Storkyrka. 3. Новорічна вечерея в ресторані Сулліден у музеї Скансен (вікових обмежень немає) або в банкетному залі готелю Grand 4* (вікові обмеження – від 18 років).
	<p>Сніданок у готелі.</p> <p>Екскурсія до замку Дроттнінгхольм, 3 години.</p> <p>Заміська резиденція Королівського подружжя. Туристи побачать вишукані зали та салони, живопис, скульптури, бібліотеку та предмети мистецтва. Парк у стилі бароко, старовинний театр, парковий театр короля Густава III, англійський парк.</p> <p>Сніданок у готелі. Самостійний трансфер до аеропорту. Виліт до Києва</p>

Вартість туру при двомісному розміщенні в готелі 4* за одну особу - 1167 EUR

Загальна вартість туру 1167*12=14004 EUR

У вартість туру включено:

проживання у готелі 4*;

харчування сніданки у готелі;

екскурсія Стокгольмом, включаючи пішохідну прогулянку Старим Містом, 2 години на машині + 2 години пішки;

екскурсія в замок Дроттінгхольм, 3 години;

трансфер аеропорт – готель – аеропорт; страховий поліс;

У вартість туру не включено:

переліт Київ – Стокгольм – Київ від 160 EUR;

вхідні квитки за програмою;

додаткові екскурсії;

особисті витрати, чайові.

Даний екскурсійний тур підійде туристам, яким цікаво познайомитись зі історією та культурою столиці Швеції – Стокгольму.

Тур «Палацове намисто Стокгольму». розрахований для туристів різної вікової групи з доходами вище середнього.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

У Швеції добре розвинений екскурсійний, рекреаційний, гірськолижний види туризму.

В Швеції добре розвинений подієвий туризм. Багато туристів приїжджає до Швеції наприкінці квітня, коли цвіте сакура.

У цей час є можливість відчутти тут дух казкової Японії, адже тут відбуваються тематичні заходи та культурні програми, присвячені Японії. Вишневі дерева у великій кількості посаджені в Королівському парку Кунстредгорден, що знаходиться на околицях Стокгольма, вхід туди безкоштовний

Новими напрямками туризму є World Wide Opportunities on Organic Farms - набір міжнародних програм агротуризму, що дозволяють поєднати туризм з роботою в органічному сільському господарстві.

Місцеві екоферми запрошують волонтерів зі всього світу попрацювати у них в обмін на харчування та проживання. Туристи вважають такий вид туризму чудовим способом провести свою відпустку.

Число екоферм у Швеції, господарі яких запрошують себе добровольців з усього світу через об'єднання Wwoof, постійно зростає.

У столиці Швеції – Стокгольмі, офіційно дозволені польоти на повітряних кулях. Цей вид екскурсії набирає популярності, на мою думку є перспективним.

У Швеції активно розвивається туризм, в країні достатньо фінансує туристичну галузь.

Нові напрями туризму згодом стануть популярними.

ВИСНОВКИ

Швеція не приймала участь у війнах впродовж всього ХХ століття, тому досягла високого рівня життя населення в умовах капіталістичної системи господарювання, заснованої на застосуванні високих технологій і всеосяжного соціального забезпечення.

Завдяки розвиненій економіці та високому рівню життя, Швеція добре фінансує різноманітні програми збереження навколишнього середовища. В країні активно розвивається велосипедна інфраструктура.

У місті Гетеборг розроблена довготермінова стратегія до 2035 року. В основу стратегії покладено чітко прописані пріоритети щодо пішоходів та велосипедистів.

До 2035 року планується вдвічі збільшити кількість пішоходів та користувачів громадського транспорту, зменшити на 25 % використання авто.

Країна володіє сучасною інфраструктурою, чудовими внутрішніми і зовнішніми комунікаціями і висококваліфікованою робочою силою.

Швеція має багату історико-культурну спадщину, яка з року в рік приваблює туристів. У Швеції збереглися старовинні фортеці, собори і палаці.

У Швеції знаходяться історичні фортеці, руїні пам'ятники на відкритому повітрі, охоронювальні поховання Залізного століття, а на території одного тільки Стокгольма і навколишніх районів розташовані 10 королівських замків.

В країні збереглися старовинні фортеці, собори і палаці.

Швеція щорічно потрапляє до топ-5 країн з найбезпечнішим транспортним рухом, а серед «великих» держав тримає лідерську позицію.

Проте, шведи вважають, що нинішні показники не межа, і дороги можна зробити ще безпечнішими. Для боротьби зі смертністю на дорогах Швеція обрала – програму Vision Zero.

Геоположення Швеції є вигідним. Основною перевагою виступає велика кількість природних туристичних ресурсів, а саме: вихід до моря, різноманіття ландшафтів та кліматичних умов, багатство флори й фауни, які сприяють розвитку багатьох видів туризму, зокрема екотуризму, гірськолижному тощо.

Негативними рисами геоположення країни є висока вартість турів тощо.

У Швеції діє унікальний закон під назвою Allemansrätten, який надає право туристам тимчасово перебувати на природі, ходити, їздити на велосипеді, кататися на лижах, за винятком приватних садів, обмеження поширюються на заповідні території.

Шведи вважають цей закон основним правом людини.

У Швеції розвинена транспортна інфраструктура, що сприяє збільшенню потоків туристів з інших країн.

У Швеції функціонує 142 аеропорти, 42 з яких обслуговують регулярні цивільні та чартерні авіарейси

Найбільші аеропорти розміщені в Стокгольмі («Арланда», «Бромма», «Скавста», «Вастерас»), Гетеборзі («Ландветтер») та Мальме («Стуруп»).

У середині країни добре розвинена залізнична мережа, особливо в центральних районів і півдня. Між великими містами курсують швидкісні поїзди. Повільні та швидкісні поїзди по всій країні з'єднують усі великі міста.

Шведська залізниця забезпечує відвідування Норвегії та Данії. Є єдина лінія залізниці на півночі Швеції (до Нарвіку Норвегії) тоді, коли найбільше розгалуження залізничних шляхів є на півдні країни.

Шведські дороги мають дуже високу якість. Майже всі автодороги обладнані спеціальними велосипедними доріжками, безліч людей пересуваються на велосипедах. Велосипед можна взяти напрокат в одному з прокатних пунктів або через місцеві туристичні бюро.

У країні добре розвинений громадський автобусний транспорт.

У Швеції добре розвинений екскурсійний, рекреаційний, гірськолижний види туризму.

В Швеції добре розвинений подієвий туризм. Багато туристів приїжджає до Швеції наприкінці квітня, коли цвіте сакура.

У цей час є можливість відчуті тут дух казкової Японії, адже тут відбуваються тематичні заходи та культурні програми, присвячені Японії. Вишневі дерева у великій кількості посаджені в Королівському парку Кунстредгорден, що знаходиться на околицях Стокгольма, вхід туди безкоштовний

Новими напрямками туризму є World Wide Opportunities on Organic Farms - набір міжнародних програм агротуризму, що дозволяють поєднати туризм з роботою в органічному сільському господарстві.

Місцеві екоферми запрошують волонтерів зі всього світу попрацювати у них в обмін на харчування та проживання. Туристи вважають такий вид туризму чудовим способом провести свою відпустку.

Число екоферм у Швеції, господарі яких запрошують себе добровольців з усього світу через об'єднання Wwoof, постійно зростає.

У столиці Швеції – Стокгольмі, офіційно дозволені польоти на повітряних кулях. Цей вид екскурсії набирає популярності, на мою думку є перспективним.

У Швеції активно розвивається туризм, в країні достатньо фінансує туристичну галузь.

Нові напрями туризму згодом стануть популярними.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бьёрнстад М. Музеи Швеции и культурные ценности. Краткий исторический очерк // Museum. 1989. № 160. С. 26
2. Богданов Е. И. География туризма: учебник / Е.И.Богданов.— СПб.: Бизнес-Пресса, 2007.-264с.
3. Всесвітні можливості на органічних фермах. URL : <https://ru.wikipedia.org/wiki/WWOOF>
4. Воскресенский В.Ю. Международный туризм. / В.Ю, Воскресенский. – Москва.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. - 255 с.
5. Демидова Е.Е. Метаморфозы заполярного города (на примере г. Кируна Швеция)//Мозаика городских пространств: экономические, социальные, культурные и экологические процессы: сб. матер. Всерос. науч. конф. – Москва, 2016. – С126-131.
6. Экономика арктических стран: учебное пособие / Н. П. Залывский, И. В. Смирнова, М. В. Гамлешко, Т. В. Голубцова; Министерство образования и науки Российской Федерации, Северный (Арктический) федеральный университет имени М. В. Ломоносова; под ред. Н. П. Залывского. Архангельск: САФУ, 2012. — 90 с.: схем., табл.
7. Евростат. URL : <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/>
8. Закон Allemansrätten <https://sv.wikipedia.org/wiki/Allemansrätten>
9. Іміграція в Швеції. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/Іміграція_до_Швеції
10. Підвищення імміджу Швеції . URL : <https://ec.europa>.
11. Історія ІКЕА. Бренд, що закохав у себе світ / Ингвар Кампрад, Бертіл Торекул ; пер. Оксана Кацанівська. - К.: Наш Формат, 2018. - 332 с
12. Конституції країн світу: королівство Бельгія. Федеративна Республіка Німеччина. Королівство Швеція. - Київ : ОВК, 2021. - 370 с.
13. Кондратов Н.А Предпосылки и современное состояние туризма в странах Северной Европы: географические аспекты//География и туризм: сбю науч.тр. Пермь, 2010. – С 77-90

14. Крижаний готель в Швеції. URL :
<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/> <https://bth.kiev.ua/skazochnyj-otdyh-v-ice-hotel-shvecii-sredi-snegov-i-lda-sozercaya-severnoe-siyanie>

15. Кривонос, Р. А. (2017) Швеція. In: Північна Європа. Західна Європа. Південна Європа / науковий редактор 1-го тому А.Г. Бульвінський // Країни світу і Україна : енциклопедія : в 5 т. / редкол. : А.І. Кудряченко (голова) та ін. ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України». – Київ : Видавництво «Фенікс», 2017, с. 188-208.

16. Лагом : шведські секрети щасливого життя / Л. А. Екерстрьом. Пер. Наталія Лавська. – К. : КМ-БУКС, 2018. – 192 с.

17. Мальська М. П. Туристичне країнознавство. Європа / М. П. Мальська, М. З. Гамкало, О. Ю. Бордун. – К., 2009. – С. 42-46

18. Мальська М. П. Країнознавство: теорія та практика: підручник / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Ю. С. Занько, Н. М. Ганич. – К. : Центр учб. літ-ри, 2012. – 528 с.

19. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник / М.П.Мальська, Н.В.Антонюк, Н.М.Ганич. – К.: Знання, 2008. – 661.с.

20. Мальська М.П. Основи туристичного бізнесу: Навчальний посібник / М. П. Мальська, В. В. Худо, В. І. Цибух – К.: ЦУЛ, 2004. – 272 с

21. Манаков А.Г., Красильнікова І.Н, Іванов І.А. Географія візного туризму та трансграничне туристсько-рекреаційне регіоноутворення в Швеції//Балтійський регіон, 2021 Т13, №1. – С 108-123.

22. Мелин Я., История Швеции / Я.Мелин, С.Хеденборг. – М., 2002. – С. 174.

23. Опорний конспект лекцій. Тема: "Адміністративно-територіальний устрій країн Європейського Союзу: Фінляндія, Франція, Швеція" / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; [авт.-упоряд.: П. В. Ворона та ін.]. - Київ : Вид-во НАДУ, 2015. – 90 с.

24. Пол, Джон (06.07.2016). «Олімпіада органічної продукції 2016: глобальні індекси лідерства в органічному сільському господарстві». Журнал соціальних наук і наук про розвиток. 79–87 С

25. Програма по підвищенню безпеки дорожнього руху Vision_Zero. URL : https://ru.wikipedia.org/wiki/Vision_Zero
26. Курортно-рекреационные ресурсы Скандинавских стран (Финляндия, Швеция, Норвегия, Дания). – Москва, 2010, Весь Мир, 2010. — 367 с
27. Рапорт А. Д. Скандинавия: путеводитель / А.Д. Рапорт.– Москва.: Вокруг света, 2007.-312с.
28. Северная Европа. Регион нового развития: монография / под ред. Ю. С. Дерябина, Н. М. Антюшиной. – М.: Весь Мир, 2008. – 512 с
29. Список об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО у Швеції URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Список_об%27єктів_Світової_спадщини_ЮНЕСКО_у_Швеції
30. Як Швеція будує найбезпечніші дороги. URL : <https://novayagazeta.ru/articles/2021/11/10/vision-zero>
31. Яку цікаву рекламу використовує Швеція. URL : <https://www.tourdom.ru/news/ne-ershik-dlya-unitaza-a-ozero-shvetsiya-reshila-napomnit-turistam-v-chest-chego-nazvany-tovary-v-ik.html>